

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI
ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ

COMUNICARE A COMISIEI

**Cadrul temporar de criză și de tranziție pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca
urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei**

(2023/C 101/03)

**1. AGRESIUNEA RUSIEI ÎMPOTRIVA UCRAINEI, EFECTUL ACESTEIA ASUPRA ECONOMIEI UE ȘI NECESITATEA UNOR
MĂSURI TEMPORARE DE AJUTOR DE STAT DE SPRIJIN**

- (1) La 24 februarie 2022, după ce a recunoscut ilegal zonele necontrolate de guvern din regiunile Donețk și Luhansk din Ucraina ca entități independente, Rusia a lansat o agresiune militară neprovocată și nejustificată împotriva Ucrainei. Uniunea Europeană (UE) și partenerii internaționali au reacționat imediat la încălcarea gravă a integrității teritoriale, a suveranității și a independenței Ucrainei prin impunerea de măsuri restrictive (sanctiuni). De asemenea, au fost impuse sancțiuni împotriva Belarusului, având în vedere rolul său în facilitarea agresiunii militare a Rusiei. În săptămânile și lunile următoare au fost adoptate măsuri suplimentare, și ar putea fi adoptate și altele pe măsură ce situația evoluează. Rusia a decis să ia propriile sale contramăsuri economice restrictive și să utilizeze în mod deliberat fluxurile de gaze către UE drept arme.
- (2) Agresiunea militară rusă împotriva Ucrainei și efectele sale directe și indirecte, inclusiv sancțiunile impuse și contramăsurile luate, de exemplu, de Rusia, au repercusiuni economice asupra întregii piețe interne. Întreprinderile din UE pot fi afectate în mai multe moduri, atât direct, cât și indirect. Consecințele pot fi scăderea cererii, întreruperea contractelor și a proiectelor existente, ceea ce poate avea drept urmare pierderi în ceea ce privește cifra de afaceri, perturbarea lanțurilor de aprovizionare, în special cu materii prime și prefabricate, sau a altor factori de producție care nu mai sunt disponibili sau nu mai sunt abordabili din punct de vedere economic.
- (3) Probabilitatea unei agresiuni armate din partea Rusiei împotriva Ucrainei a avut deja repercusiuni asupra pieței energiei în săptămânile care au precedat agresiunea fizică. Agresiunea armată rusă împotriva Ucrainei a dus în mod direct la o perturbare a lanțurilor de aprovizionare pentru importurile de anumite produse în UE din Ucraina, în special cereale și uleiuri vegetale, precum și pentru exporturile din UE către Ucraina. Piața energiei a fost afectată în mod semnificativ, înregistrându-se creșteri ale prețurilor la energie electrică și la gaze în UE. Prețurile ridicate ale energiei afectează mai multe sectoare economice, inclusiv unele dintre cele care au fost afectate în mod deosebit de pandemia de COVID-19, cum ar fi transporturile și turismul. Unele produse critice sunt insuficiente, din cauza agresiunii militare și a contramăsurilor luate de Rusia. Acestea sunt zone specifice în care oferta restricționată creează riscul unei reduceri substanțiale a producției industriale, în pofida înlocuirii continue a ofertei. Impactul s-a resimțit și pe piețele financiare, existând preocupări legate mai ales de lichidități și de volatilitatea pieței în ceea ce privește comerțul cu mărfuri. Agresiunea armată a Rusiei împotriva Ucrainei a dus, de asemenea, la o strămutare masivă a cetățenilor ucraineni, atât pe plan intern, cât și în țările învecinate, cu un aflux fără precedent de refugiați în UE, ceea ce va avea consecințe umanitare și economice majore.
- (4) Criza geopolitică provocată de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei are, de asemenea, un impact deosebit de grav asupra sectoarelor agriculturii, prelucrării alimentelor, pescuitului și acvaculturii în UE. Prețurile ridicate ale energiei contribuie la creșterea prețurilor la îngrășăminte. Aprovizionarea cu îngrășăminte în UE este, de asemenea, afectată de aceste restricții asupra importurilor în UE de îngrășăminte din Rusia și din Belarus. Criza a avut consecințe grave

asupra aprovizionării cu cereale (îndeosebi cu porumb și grâu) și cu semințe oleaginoase (floarea-soarelui, rapiță) sau cu derivate de amidon din Ucraina și din Rusia către UE, antrenând o creștere puternică a prețurilor la furaje. Impactul combinat al acestor creșteri ale costurilor la energie, îngrășăminte, cereale și uleiuri este resimțit cel mai puternic de către sectorul creșterii animalelor în UE ⁽¹⁾. Ucraina este, de asemenea, un producător și exportator important de uleiuri vegetale (în special de floarea-soarelui) și, prin urmare, creșterile de prețuri la aceste produse îi afectează pe operatorii din sectorul de prelucrare a alimentelor, impunându-le să caute soluții alternative.

- (5) O a doua preocupare este perturbarea comerțului cu produse ale UE către Ucraina și, de asemenea, către Rusia și Belarus din cauza situației de război sau a efectelor directe sau indirecte ale acesteia. Acest lucru ar afecta în principal sectorul vinurilor și băuturilor spirtoase, al alimentelor prelucrate (inclusiv fructele și legumele prelucrate), al ciocolatei, al produselor de cofetărie, al preparatelor pentru sugari și al hranei pentru animale de companie în cazul Rusiei, precum și sectorul fructelor și legumelor în cazul Belarusului și al majorității produselor agricole în cazul Ucrainei.
- (6) Situația este agravată de creșterea bruscă a costurilor de producție, în parte prin creșterea costurilor îngrășămintelor cu azot ca urmare a creșterii extreme a prețurilor la gaze naturale, dar și de utilizarea directă a energiei în procesele de producție agricolă, de pește sau de acvacultură.
- (7) Criza geopolitică provocată de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și de utilizarea drept armă de către aceasta a aprovizionării cu energie exacerbează, de asemenea, urgența ca UE să își reducă dependența de combustibilii fosili prin accelerarea introducerii energiei din surse regenerabile, decarbonizarea industriei și implementarea de capacități în sectoare strategice pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, având în vedere, de asemenea, provocările globale care reprezintă o amenințare de reorientare a investițiilor în aceste sectoare în favoarea țărilor terțe din afara SEE.
- (8) Având în vedere aspectele menționate anterior, Comisia a decis să adopte prezenta comunicare pentru a preciza criteriile de evaluare a compatibilității cu piața internă a măsurilor de ajutor de stat pe care statele membre le pot lua pentru a remedia efectele economice apărute ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei și a efectelor sale directe și indirecte, inclusiv a contramăsurilor adoptate, de exemplu, de către Rusia ⁽²⁾. Un răspuns economic coordonat din partea statelor membre și a instituțiilor UE este esențial pentru atenuarea repercusiunilor negative imediate de natură socială și economică în UE, pentru menținerea activităților economice și a locurilor de muncă și pentru facilitarea ajustărilor structurale necesare ca răspuns la noua situație economică creată de agresiunea armată rusă împotriva Ucrainei.

1.1. Sancțiunile impuse de Uniunea Europeană și de partenerii internaționali ca răspuns la agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei

- (9) În urma agresiunii neprovocate și nejustificate a Rusiei împotriva Ucrainei, Consiliul Uniunii Europene a convenit asupra mai multor pachete de măsuri restrictive.

⁽¹⁾ Ucraina este al patrulea mare furnizor extern de alimente al UE și un furnizor important de cereale (52 % din importurile de porumb ale UE, 19 % de grâu comun), de uleiuri vegetale (23 %) și de semințe oleaginoase (22 %, în special rapiță: 72 %). Prețurile alimentelor la nivel mondial sunt deja ridicate și ar putea crește în continuare, având în vedere situația actuală.

⁽²⁾ De exemplu, la 6 martie 2022, Guvernul Federației Ruse a adoptat Decretul nr. 299 de modificare a punctului 2 din metodologia de stabilire a cuantumului compensației care trebuie plătită titularului brevetului atunci când decide cu privire la utilizarea invenției, la modelul de utilitate, la decizia privind utilizarea invenției, fără consimțământul acestuia, și la procedura de plată a acesteia. Această modificare nu prevede „nicio compensație pentru utilizarea unei invenții, a unui model de utilitate sau a unui desen sau model industrial al «titularilor de brevete» din state străine care comit «acte neprietenoase»”. Conform bazei de date mondiale privind mărcile a OMPI, bazei de date mondiale privind desenele și modelele industriale a OMPI și, respectiv, bazei de date PatentSight, în martie 2022 în Rusia erau în vigoare aproximativ 150 000 de mărci comerciale, 2000 de desene industriale și 44 000 de brevete deținute de întreprinderile din UE. Mărcile comerciale ale întreprinderilor din UE care sunt protejate în Rusia vizează în principal următoarele sectoare: farmaceutic, al produselor cosmetice, al industriei autovehiculelor, al produselor chimice și de consum, al modei și al produselor de lux. Având în vedere terminologia vagă a modificării metodologiei de calcul al compensației care trebuie plătită titularului de brevet prin Decretul nr. 299 din 6 martie 2022 adoptată de guvernul rus și expunerea economică a întreprinderilor din UE și a imobilizărilor necorporale ale acestora din Rusia, o astfel de contramăsură poate avea un impact potențial amplu și dăunător asupra întreprinderilor din UE.

- (10) La 23 februarie 2022, Consiliul a convenit asupra unui pachet care include (i) sancțiuni specifice împotriva celor 351 de membri ai Dumei de Stat a Rusiei și a unui număr suplimentar de 27 de persoane, (ii) restricții privind relațiile economice cu zonele necontrolate de guvern din regiunile Donețk și Luhansk din Ucraina și (iii) restricții privind accesul Rusiei la piețele de capital și la piețele și serviciile financiare ale UE ⁽³⁾.
- (11) La 25 februarie 2022, Consiliul a convenit asupra unor noi sancțiuni împotriva Rusiei care vizează: (i) sectorul financiar, (ii) sectorul energiei, sectorul spațial și cel al transporturilor (aviație), (iii) produsele cu dublă utilizare, (iv) controlul exporturilor și finanțarea exporturilor, (v) politica în domeniul vizelor și (vi) sancțiuni suplimentare împotriva cetățenilor ruși și a altor cetățeni (inclusiv belaruși) ⁽⁴⁾.
- (12) La 28 februarie 2022, Consiliul a decis să închidă spațiul aerian european pentru aeronavele ruse și a adoptat măsuri preventive pentru a se asigura că Banca Centrală a Rusiei nu își poate utiliza rezervele internaționale în moduri care subminează impactul măsurilor luate ⁽⁵⁾. De asemenea, Consiliul a adoptat sancțiuni suplimentare împotriva unor persoane din Rusia ⁽⁶⁾.

⁽³⁾ Regulamentul (UE) 2022/259 al Consiliului din 23 februarie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 42 I, 23.2.2022, p. 1); Regulamentele de punere în aplicare (UE) 2022/260 și (UE) 2022/261 ale Consiliului din 23 februarie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 42 I, 23.2.2022, p. 3; JO L 42 I, 23.2.2022, p. 15); Regulamentul (UE) 2022/262 al Consiliului din 23 februarie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 42 I, 23.2.2022, p. 74); Regulamentul (UE) 2022/263 al Consiliului din 23 februarie 2022 privind măsuri restrictive ca răspuns la recunoașterea zonelor necontrolate de guvern din oblastele Donețk și Lugansk ale Ucrainei și la decizia subsecventă de a trimite trupe ruse în aceste zone (JO L 42 I, 23.2.2022, p. 77); Decizia (PESC) 2022/264 a Consiliului din 23 februarie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 42 I, 23.2.2022, p. 95); Deciziile (PESC) 2022/265 și 2022/267 ale Consiliului din 23 februarie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 42 I, 23.2.2022, p. 98; JO L 42 I, 23.2.2022, p. 114) și Decizia (PESC) 2022/266 a Consiliului din 23 februarie 2022 privind măsuri restrictive ca răspuns la recunoașterea zonelor necontrolate de guvern din oblastele Donețk și Lugansk ale Ucrainei și la decizia subsecventă de a trimite trupe ruse în aceste zone (JO L 42 I, 23.2.2022, p. 109).

⁽⁴⁾ Decizia (PESC) 2022/327 a Consiliului din 25 februarie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 48, 25.2.2022, p. 1); Regulamentul (UE) 2022/328 al Consiliului din 25 februarie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 49, 25.2.2022, p. 1); Decizia (PESC) 2022/329 a Consiliului din 25 februarie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 50, 25.2.2022, p. 1); Regulamentul (UE) 2022/330 al Consiliului din 25 februarie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 51, 25.2.2022, p. 1); Decizia (PESC) 2022/331 a Consiliului din 25 februarie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 52, 25.2.2022, p. 1); Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/332 al Consiliului din 25 februarie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 53, 25.2.2022, p. 1); Decizia (UE) 2022/333 a Consiliului din 25 februarie 2022 privind suspendarea parțială a aplicării Acordului dintre Comunitatea Europeană și Federația Rusă privind facilitarea eliberării vizelor pentru cetățenii Uniunii Europene și ai Federației Ruse (JO L 54, 25.2.2022, p. 1).

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) 2022/334 al Consiliului din 28 februarie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 al Consiliului privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 57, 28.2.2022, p. 1) și Decizia (PESC) 2022/335 a Consiliului din 28 februarie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 57, 28.2.2022, p. 4).

⁽⁶⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/336 al Consiliului din 28 februarie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 58, 28.2.2022, p. 1) și Decizia (PESC) 2022/337 a Consiliului din 28 februarie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 59, 28.2.2022, p. 1).

- (13) La 1 martie 2022, Consiliul a adoptat măsuri suplimentare: (i) eliminarea anumitor bănci ruse din sistemul de mesagerie SWIFT ⁽⁷⁾, (ii) măsuri împotriva dezinformării răspândite de canalele mass-media rusești de stat Russia Today și Sputnik ⁽⁸⁾.
- (14) La 2 martie 2022, ca urmare a rolului său în facilitarea agresiunii armate, Consiliul a decis să introducă sancțiuni suplimentare împotriva Belarusului în legătură cu comerțul de bunuri utilizate pentru producția sau fabricarea produselor din tutun, a produselor minerale, a produselor din clorură de potasiu („potasă”), a produselor din lemn, a produselor din ciment, a produselor din fier și oțel și a produselor din cauciuc. De asemenea, Consiliul a interzis exportul în Belarus sau în scopul utilizării în Belarus de produse și tehnologii cu dublă utilizare, exporturile de bunuri și tehnologii care ar putea contribui la dezvoltarea militară, tehnologică, de apărare și de securitate a Belarusului, precum și exporturile de utilaje, impunând totodată restricții privind furnizarea de servicii conexe ⁽⁹⁾. De asemenea, Consiliul a adoptat măsuri individuale împotriva a 22 de persoane din Belarus ⁽¹⁰⁾.
- (15) La 9 martie 2022, Consiliul a adoptat măsuri suplimentare care vizează sectorul financiar belarus, inclusiv o interdicție SWIFT pentru trei bănci din Belarus, o interdicție privind tranzacțiile cu Banca Centrală a Belarusului, limite privind intrările financiare din Belarus în UE și o interdicție privind furnizarea de bancnote exprimate în euro către Belarus ⁽¹¹⁾. De asemenea, Consiliul a introdus măsuri restrictive suplimentare cu privire la exportul de produse de navigație maritimă și tehnologie de radiocomunicații către Rusia. În plus, Consiliul a impus măsuri restrictive unui număr suplimentar de 160 de persoane ⁽¹²⁾. La 15 martie 2022 ⁽¹³⁾, Consiliul a convenit asupra unor noi măsuri sectoriale și individuale împotriva Rusiei. Consiliul a decis în special: (i) să interzică toate tranzacțiile cu anumite întreprinderi de stat, (ii) să interzică furnizarea către orice persoană sau entitate rusă a oricăror servicii de rating de credit, precum și accesul la orice serviciu de abonament legat de activitățile de rating de credit, (iii) să extindă lista persoanelor care au legătură cu baza industrială și de apărare a Rusiei, cărora li se impun restricții mai stricte la export în ceea ce privește produsele și tehnologiile cu dublă utilizare care ar putea contribui la

(7) Regulamentul (UE) 2022/345 al Consiliului din 1 martie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 63, 2.3.2022, p. 1) și Decizia (PESC) 2022/346 a Consiliului din 1 martie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 63, 2.3.2022, p. 5).

(8) Regulamentul (UE) 2022/350 al Consiliului din 1 martie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 65, 2.3.2022, p. 1) și Decizia (PESC) 2022/351 a Consiliului din 1 martie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 65, 2.3.2022, p. 5).

(9) Regulamentul (UE) 2022/355 al Consiliului din 2 martie 2022 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus (JO L 67, 2.3.2022, p. 1) și Decizia (PESC) 2022/356 a Consiliului din 2 martie 2022 de modificare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus (JO L 67, 2.3.2022, p. 103).

(10) Regulamentul (UE) 2022/345 al Consiliului din 1 martie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 63, 2.3.2022, p. 1) și Decizia (PESC) 2022/354 a Consiliului din 2 martie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 63, 2.3.2022, p. 5).

(11) Regulamentul (UE) 2022/398 al Consiliului din 9 martie de modificare a Regulamentului (UE) nr. 765/2006 al Consiliului privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO L 82, 9.3.2022, p. 1).

(12) Regulamentul (UE) 2022/394 al Consiliului din 9 martie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 81, 9.3.2022, p. 1).

(13) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/427 al Consiliului din 15 martie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 87 I, 15.3.2022, p. 1); Regulamentul (UE) 2022/428 al Consiliului din 15 martie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 87 I, 15.3.2022, p. 13).

consolidarea tehnologică de către Rusia a sectorului său de apărare și securitate, (iv) să interzică noi investiții în sectorul energetic al Rusiei și să introducă o restricție cuprinzătoare la exportul de echipamente, tehnologii și servicii pentru industria energetică și (v) să introducă restricții comerciale suplimentare în ceea ce privește fierul și oțelul, precum și în ceea ce privește produsele de lux ⁽¹⁴⁾. În plus, Consiliul a decis să îi sancționeze pe principalii oligarhi, lobbyiști și propagandiști ruși, precum și principalele întreprinderi din sectorul aviației, din sectorul militar și al produselor cu dublă utilizare, precum și din sectorul construcțiilor navale și al construcțiilor de mașini ⁽¹⁵⁾.

- (16) La 3 iunie 2022, Consiliul a adoptat un al șaselea pachet de sancțiuni ⁽¹⁶⁾, având în vedere continuarea de către Rusia a războiului de agresiune împotriva Ucrainei, sprijinirea de către Belarus a acestui război și atrocitățile care, potrivit relatărilor, au fost comise de forțele armate ruse. Pachetul include: 1) interzicerea importurilor de țiței și produse petroliere rafinate din Rusia, cu excepții limitate; 2) o interdicție SWIFT pentru încă trei bănci ruse și o bancă din Belarus și 3) suspendarea transmisiei în Uniune pentru încă trei canale mass-media ruse deținute de stat. Uniunea a adoptat, de asemenea, sancțiuni împotriva unui număr suplimentar de 65 de persoane și 18 entități. Printre acestea se numără persoane responsabile de atrocitățile comise în Bucea și Mariupol.

⁽¹⁴⁾ Regulamentul (UE) 2022/428 al Consiliului din 15 martie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 87 I, 15.3.2022, p. 13) și Decizia (PESC) 2022/430 a Consiliului din 15 martie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 87 I, 15.3.2022, p. 56).

⁽¹⁵⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/427 al Consiliului din 15 martie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 87 I, 15.3.2022, p. 1) și Decizia (PESC) 2022/429 a Consiliului din 15 martie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 87 I, 15.3.2022, p. 44).

⁽¹⁶⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/876 al Consiliului din 3 iunie 2022 privind punerea în aplicare a articolului 8a alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO L 153, 3.6.2022, p. 1); Regulamentul (UE) 2022/877 al Consiliului din 3 iunie 2022 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO L 153, 3.6.2022, p. 11); Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/878 al Consiliului din 3 iunie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 153, 3.6.2022, p. 15); Regulamentul (UE) 2022/879 al Consiliului din 3 iunie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 153, 3.6.2022, p. 53); Regulamentul (UE) 2022/880 al Consiliului din 3 iunie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 153, 3.6.2022, p. 75); Decizia de punere în aplicare (PESC) 2022/881 a Consiliului din 3 iunie 2022 privind punerea în aplicare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO L 153, 3.6.2022, p. 77); Decizia (PESC) 2022/882 a Consiliului din 3 iunie 2022 de modificare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO L 153, 3.6.2022, p. 88); Decizia (PESC) 2022/883 a Consiliului din 3 iunie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 153, 3.6.2022, p. 92); Decizia (PESC) 2022/884 a Consiliului din 3 iunie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 153, 3.6.2022, p. 128); Decizia (PESC) 2022/885 a Consiliului din 3 iunie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 153, 3.6.2022, p. 139).

- (17) La 21 iulie 2022, Consiliul a adoptat un al șaptelea pachet, denumit și „pachet de menținere și aliniere” ⁽¹⁷⁾, care constă în următoarele măsuri suplimentare: 1) interzicerea importurilor de aur; 2) consolidarea cerințelor de raportare pentru persoanele sancționate; 3) interdicții specifice privind exporturile; 4) interdicția de acces în porturi; 5) sancțiuni financiare; 6) securitate alimentară și energetică; 7) derogări medicale și farmaceutice. De asemenea, Uniunea a adăugat 54 persoane și 10 entități pe lista de înghețare a activelor.
- (18) La 6 octombrie 2022, Consiliul a adoptat un al optulea pachet de sancțiuni, care constă în următoarele măsuri suplimentare ⁽¹⁸⁾: 1) introducerea de noi persoane și entități în lista de sancțiuni; 2) extinderea restricțiilor la oblastele Herson și Zaporijia; 3) noi restricții la import și export; 4) implementarea plafonării prețului petrolului prevăzută de G7; 5) restricții privind întreprinderile de stat; 6) restricții privind serviciile financiare, serviciile de consultanță în domeniul informatic și alte tipuri de servicii pentru întreprinderi și 7) descurajarea eludării sancțiunilor.
- (19) La 16 decembrie 2022, Consiliul a adoptat un al nouălea pachet de sancțiuni ⁽¹⁹⁾ ca răspuns la invadarea Ucrainei de către Rusia, inclusiv interdicții privind exporturile de motoare de drone, exporturile de produse și tehnologii cu dublă utilizare, investițiile în sectorul minier, tranzacțiile cu Banca de Dezvoltare Regională a Rusiei și furnizarea de servicii de publicitate, cercetare de piață și sondaje de opinie; în plus, Consiliul a decis să adopte un pachet cuprinzător de măsuri individuale. La 25 februarie 2023, Consiliul a adoptat un al zecelea pachet de sancțiuni,

⁽¹⁷⁾ Regulamentul (UE) 2022/1269 al Consiliului din 21 iulie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 193, 21.7.2022, p. 1), Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1270 al Consiliului din 21 iulie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 193, 21.7.2022, p. 133), Decizia (PESC) 2022/1271 a Consiliului din 21 iulie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 193, 21.7.2022, p. 196), Decizia (PESC) 2022/1272 a Consiliului din 21 iulie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 193, 21.7.2022, p. 219).

⁽¹⁸⁾ Regulamentul (UE) 2022/1903 al Consiliului din 6 octombrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) 2022/263 privind măsuri restrictive ca răspuns la recunoașterea zonelor necontrolate de guvern din oblastele Donețk și Lugansk ale Ucrainei și la decizia subsecventă de a trimite trupe ruse în aceste zone (JO L 259 I, 6.10.2022, p. 1); Regulamentul (UE) 2022/1904 al Consiliului din 6 octombrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 259 I, 6.10.2022, p. 3); Regulamentul (UE) 2022/1905 al Consiliului din 6 octombrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 259 I, 6.10.2022, p. 76); Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1906 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 259 I, 6.10.2022, p. 79); Decizia (PESC) 2022/1907 a Consiliului din 6 octombrie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 259 I, 6.10.2022, p. 98); Decizia (PESC) 2022/1908 a Consiliului din 6 octombrie 2022 de modificare a Deciziei (PESC) 2022/266 privind măsuri restrictive ca răspuns la recunoașterea zonelor necontrolate de guvern din oblastele Donețk și Lugansk ale Ucrainei și la decizia subsecventă de a trimite trupe ruse în aceste zone (JO L 259 I, 6.10.2022, p. 118); Decizia (PESC) 2022/1909 a Consiliului din 6 octombrie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 259 I, 6.10.2022, p. 122).

⁽¹⁹⁾ Regulamentul (UE) 2022/2474 al Consiliului din 16 decembrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 322 I, 16.12.2022, p. 1), Regulamentul (UE) 2022/2475 al Consiliului din 16 decembrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 322 I, 16.12.2022, p. 315), Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2476 al Consiliului din 16 decembrie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 322 I, 16.12.2022, p. 318), Decizia (PESC) 2022/2477 a Consiliului din 16 decembrie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 322 I, 16.12.2022, p. 466), Decizia (PESC) 2022/2478 a Consiliului din 16 decembrie 2022 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 322 I, 16.12.2022, p. 614), Decizia (PESC) 2022/2479 a Consiliului din 16 decembrie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 322 I, 16.12.2022, p. 687).

impunând interdicții suplimentare la export pentru tehnologiile și produsele industriale critice, cum ar fi produsele electronice, vehiculele specializate, piesele mecanice, piesele de schimb pentru camioane și motoarele cu reacție, precum și produsele pentru sectorul construcțiilor care pot fi direcționate către armata Rusiei, cum ar fi antenele sau macaralele. De asemenea, Consiliul a decis să impună măsuri restrictive unui număr suplimentar de 87 de persoane și 34 de entități ⁽²⁰⁾.

- (20) În strânsă cooperare cu UE, partenerii internaționali, în special Statele Unite ale Americii, Regatul Unit, Canada, Norvegia, Japonia, Coreea de Sud, Elveția și Australia, au impus, de asemenea, sancțiuni.

1.2. Întreprinderi și gospodării afectate de prețurile ridicate la gaze și energie electrică sau de perturbările în aprovizionarea cu energie

- (21) Criza actuală a dus la o creștere fără precedent a prețurilor la energie electrică și gaze, cu mult peste nivelurile deja ridicate înregistrate în perioada anterioară agresiunii. Acțiunea deliberată a Rusiei de a folosi fluxurile de gaze ca armă a creat o volatilitate și o incertitudine semnificative pe piețele energetice europene și mondiale. UE și statele sale membre au luat numeroase măsuri pentru a aborda problema prețurilor ridicate și a asigura aprovizionarea cu energie. În acest context, Comisia menționează setul de măsuri pe care l-a prezentat deja în luna octombrie 2021 ⁽²¹⁾ („comunicarea din octombrie”), comunicarea privind REPowerEU din 8 martie 2022 („comunicarea privind REPowerEU”) ⁽²²⁾ ⁽²³⁾, planul REPowerEU ⁽²⁴⁾ din 18 mai 2022, regulamentul privind stocarea gazelor ⁽²⁵⁾, comunicarea intitulată „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă” ⁽²⁶⁾ din 20 iulie 2022, Regulamentul (UE) 2022/1369 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze ⁽²⁷⁾ și Regulamentul (UE) 2022/1854 privind o intervenție de urgență pentru a aborda problema prețurilor ridicate la energie ⁽²⁸⁾. La 18 octombrie 2022,

⁽²⁰⁾ Regulamentul (UE) 2023/426 al Consiliului din 25 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 59 I, 25.2.2023, p.1); Regulamentul (UE) 2023/427 al Consiliului din 25 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 59 I, 25.2.2023, p. 6); Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/429 al Consiliului din 25 februarie 2023 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 59 I, 25.2.2023, p. 278); Decizia (PESC) 2023/432 a Consiliului din 25 februarie 2023 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L 59 I, 25.2.2023, p. 437); Decizia (PESC) 2023/434 a Consiliului din 25 februarie 2023 de modificare a Deciziei 2014/512/PESC privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 059I, 25.2.2023, p. 593).

⁽²¹⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM(2021) 660 final din 13 octombrie 2021 – REPowerEU - Un set de măsuri de acțiune și de sprijin pentru abordarea creșterii prețurilor energiei: .

⁽²²⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM(2022) 108 final din 8 martie 2022 – REPowerEU: acțiuni europene comune pentru o energie mai accesibilă ca preț, sigură și durabilă”.

⁽²³⁾ Prin intermediul Instrumentului de sprijin tehnic instituit prin Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 (JO L 57, 18.2.2021, p. 1), Comisia sprijină statele membre, la cerere, în conceperea și punerea în aplicare a reformelor menite să asigure o energie mai accesibilă ca preț, sigură și durabilă.

⁽²⁴⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM(2022) 230 final din 18 mai 2022 – REPowerEUPlan.

⁽²⁵⁾ Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor (JO L 173, 30.6.2022, p. 17).

⁽²⁶⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM(2022) 360 final din 20 iulie 2022 - „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă”.

⁽²⁷⁾ Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze (JO L 206, 8.8.2022, p. 1).

⁽²⁸⁾ Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie (JO L 261I, 7.10.2022, p. 1).

Comisia a adoptat Comunicarea privind situațiile de urgență energetică ⁽²⁹⁾ în vederea unor acțiuni comune de pregătire, achiziționare și protejare a UE. Împreună cu această comunicare, Comisia a propus un nou regulament privind situațiile de urgență ⁽³⁰⁾ pentru a aborda prețurile ridicate ale gazelor în UE și pentru a asigura securitatea aprovizionării pentru iarna următoare. Acest lucru se va realiza prin achiziții în comun de gaze, prin mecanisme de limitare a prețurilor la bursa de gaze TTF, prin noi măsuri privind utilizarea transparentă a infrastructurii și exercitarea solidarității între statele membre, precum și prin eforturi continue de reducere a cererii de gaze.

- (22) Prețurile foarte ridicate la energie afectează puternic atât economia, cât și puterea de cumpărare a cetățenilor UE, în special a celor mai vulnerabili. Banca Centrală Europeană a estimat că PIB-ul real se va contracta cu 0,1 % în ultimul trimestru al anului 2022 și va rămâne stabil în primul trimestru al anului 2023, în principal din cauza impactului întreruperilor aprovizionării cu energie, a creșterii inflației și a scăderii aferente a încrederii ⁽³¹⁾. Prețurile constant ridicate ale energiei riscă să ducă la creșterea sărăciei și să afecteze competitivitatea întreprinderilor. În special industriile mari consumatoare de energie s-au confruntat cu costuri de producție mai mari. În anumite cazuri, aceste creșteri ale costurilor pot pune sub semnul întrebării continuarea activității în UE a întreprinderilor care, altfel, ar fi profitabile, ceea ce poate antrena un impact subsecvent foarte probabil asupra ocupării forței de muncă.
- (23) Setul de măsuri prezentat de Comisie în octombrie 2021 s-a dovedit util și a fost aplicat pe scară largă de multe state membre care au adoptat numeroase măsuri la nivel național. Setul de măsuri a fost extins în primăvara anului 2022 prin comunicarea privind intervențiile pe termen scurt pe piață și îmbunătățirile pe termen lung aduse organizării pieței energiei electrice ⁽³²⁾.
- (24) Comunicarea privind REPowerEU a prezentat măsuri pentru a răspunde creșterii prețurilor la energie și pentru a se realimenta stocurile de gaze pentru iarnă, iar planul REPowerEU ⁽³³⁾ stabilește acțiuni de accelerare a introducerii energiei din surse regenerabile, a economiilor de energie și a eficienței energetice, precum și de diversificare a aprovizionării cu energie. Accelerarea tranziției verzi va reduce emisiile și dependența de combustibilii fosili importați și va asigura protecție împotriva majorării bruște a prețurilor. Regulamentul privind stocarea gazelor ⁽³⁴⁾ a stabilit noi obligații minime de stocare a gazelor pentru a asigura aprovizionarea pentru iarna următoare, impunând statelor membre să completeze instalațiile de stocare a gazelor până la 1 noiembrie la 80 % în 2022 și la 90 % până la aceeași dată în anii următori.
- (25) Întrucât criza a amplificat și mai mult riscurile la adresa securității aprovizionării și de întreruperi, Uniunea a început să se pregătească pentru o reducere prelungită și, eventual, o întrerupere completă a gazelor din Rusia. Noul plan european de reducere a cererii de gaze ⁽³⁵⁾ stabilește măsuri, principii și criterii pentru reducerea coordonată a cererii și este însoțit de Regulamentul (UE) 2022/1369 privind măsurile coordonate de reducere a cererii de gaze ⁽³⁶⁾, care stabilește un obiectiv voluntar de reducere a cererii de gaze cu 15 % în toate statele membre și introduce un proces de instituire a unui obiectiv obligatoriu de reducere a cererii în cazul în care acest lucru devine necesar.

⁽²⁹⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM(2022) 553 final din 18 octombrie 2022 – Situații de urgență energetică – acțiuni comune de pregătire, achiziționare și protejare a UE.

⁽³⁰⁾ Propunere de regulament al Consiliului, COM/2022/549 final din 18 octombrie 2022 – Consolidarea solidarității prin ameliorarea coordonării achiziționărilor de gaze, prin schimburile transfrontaliere de gaze și prin fiabilitatea indicilor de referință.

⁽³¹⁾ Proiecțiile macroeconomice pentru zona euro ale experților BCE, septembrie 2022.

⁽³²⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM(2022) 236 final din 18 mai 2022 – Intervenții pe termen scurt pe piața energiei electrice și îmbunătățiri pe termen lung ale organizării pieței energiei electrice – o direcție de acțiune.

⁽³³⁾ COM/2022/230 final, 18 mai 2022.

⁽³⁴⁾ Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor (JO L 173, 30.6.2022, p. 17).

⁽³⁵⁾ Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare, *Un plan european de reducere a cererii de gaz*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/705563>.

⁽³⁶⁾ Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze (JO L 206, 8.8.2022, p. 1).

- (26) La 6 octombrie 2022, Consiliul a adoptat Regulamentul (UE) 2022/1854 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie în vederea reducerii facturilor la energie pentru cetățenii și întreprinderile europene. Printre altele, Regulamentul (UE) 2022/1854 include măsuri de reducere a cererii de energie electrică, care vor contribui la reducerea costurilor energiei electrice pentru consumatori și la redistribuirea veniturilor excedentare din sectorul energetic către consumatorii finali.
- (27) La 19 și 22 decembrie 2022, Consiliul a adoptat noi regulamente pentru a aborda problema prețurilor ridicate la energie, și anume: Regulamentul (UE) 2022/2576 al Consiliului privind consolidarea solidarității printr-o mai bună coordonare a achizițiilor de gaze, prin indici de referință ai prețurilor fiabili și prin schimburi transfrontaliere de gaze ⁽³⁷⁾, Regulamentul (UE) al Consiliului de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile ⁽³⁸⁾ și Regulamentul (UE) 2022/2578 al Consiliului de instituire a unui mecanism de corecție a pieței pentru a proteja cetățenii Uniunii și economia împotriva prețurilor excesiv de mari ⁽³⁹⁾.

1.3. Necesitatea unei coordonări strânse la nivel european a măsurilor naționale de ajutor

- (28) Aplicarea direcționată și proporțională a controlului UE privind ajutoarele de stat servește la garantarea faptului că măsurile naționale de sprijin ajută în mod eficace întreprinderile și lucrătorii afectați de criza actuală și mențin efectiv sustenabilitatea fiscală pe termen lung a măsurilor naționale de sprijin. Controlul UE privind ajutoarele de stat asigură și faptul că piața internă a UE nu este fragmentată și că nu sunt afectate condițiile de concurență echitabile. Integritatea pieței interne este importantă pentru a face față presiunii externe și pentru a evita cursa subvențiilor, care constau în faptul că statele membre cu mai multe resurse financiare își permit să cheltuiască mai mult decât statele vecine, în detrimentul coeziunii la nivelul Uniunii.
- (29) Comisia consideră că actuala criză care afectează întreprinderile din toate statele membre justifică autorizarea calculării plafoanelor maxime ale ajutoarelor în secțiunile aplicabile pentru fiecare stat membru, atât timp cât se asigură în continuare că cheltuielile eligibile pot fi acoperite doar o singură dată și că plafoanele specifice ale ajutoarelor, aplicabile în temeiul prezentei comunicări, sunt respectate.
- (30) Comisia consideră, de asemenea, că sunt necesare investiții strategice suplimentare pentru a aborda dependența de combustibilii fosili ca element major care exacerbează criza și pentru a accelera tranziția verde în conformitate cu obiectivele REPowerEU, asigurând în același timp reziliența viitorului sistem energetic al UE cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Acest lucru este deosebit de relevant în contextul global actual, în care astfel de investiții sunt expuse riscului de a fi deturnate de la țările SEE. Deși secțiunile 2.5 și 2.6 din prezenta comunicare oferă instrumente relevante pentru implementarea proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile și pentru punerea în aplicare a măsurilor de decarbonizare industrială, aceste instrumente au un efect important, dar indirect asupra producției de echipamente și componente necesare pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic. În acest context, secțiunea 2.8 din prezenta comunicare oferă statelor membre posibilitatea suplimentară de a acorda ajutoare care sprijină în mod direct investițiile productive în anumite bunuri strategice necesare pentru această tranziție. Ca instrument al Uniunii pentru catalizarea investițiilor private în domeniile prioritare ale UE, InvestEU are un rol central în mobilizarea sprijinului pentru aceste domenii prioritare, în special în ceea ce privește energia și Planul industrial al Pactului verde ⁽⁴⁰⁾. Prin urmare, în măsura în care măsurile instituite de partenerii de implementare și de intermediarii financiari ai InvestEU fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat, măsurile respective pot fi acoperite de schemele aprobate de Comisie în temeiul secțiunilor 2.5, 2.6 și 2.8 din prezenta comunicare. Deoarece sprijinul acordat investițiilor în instalații de producție ar putea duce la

⁽³⁷⁾ Regulamentul (UE) 2022/2576 al Consiliului din 19 decembrie 2022 privind consolidarea solidarității printr-o mai bună coordonare a achizițiilor de gaze, prin indici de referință ai prețurilor fiabili și prin schimburi transfrontaliere de gaze (JO L 335, 29.12.2022, p. 1).

⁽³⁸⁾ Regulamentul (UE) 2022/2577 al Consiliului din 22 decembrie 2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile (JO L 335, 29.12.2022, p. 36).

⁽³⁹⁾ Regulamentul (UE) 2022/2578 al Consiliului din 22 decembrie 2022 de instituire a unui mecanism de corecție a pieței pentru a proteja cetățenii Uniunii și economia împotriva prețurilor excesiv de mari (JO L 335, 29.12.2022, p. 45).

⁽⁴⁰⁾ COM (2023) 62 final, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, 1.2.2023.

tensiuni cu obiective generale de integritate a pieței interne și de coeziune, un astfel de sprijin trebuie să se limiteze în mod clar la domeniile strategice definite, să fie limitat în timp și ca valoare nominală a ajutorului și să asigure stimulente suficiente pentru îndeplinirea obiectivelor de coeziune. Prezenta comunicare stabilește, în secțiunea 2.8, condițiile specifice în care sprijinul în favoarea investițiilor pentru proiecte specifice pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic va fi considerat, în mod excepțional, compatibil. În măsura în care prezenta secțiune se referă la posibilitatea de a acorda sprijin individual în afara unei scheme, acesta fie va fi limitat la zonele asistate, astfel cum sunt definite în hărțile ajutoarelor regionale aplicabile, fie va trebui să implice investiții în cel puțin trei state membre ale SEE, din care o parte semnificativă ar trebui să aibă loc în cel puțin două zone asistate. Această cerință va contribui la dezvoltarea în continuare a unui ecosistem mai larg de-a lungul lanțului valoric relevant în întreaga Europă, consolidând reziliența lanțului de aprovizionare.

1.4. Măsuri adecvate de ajutor de stat

- (31) În efortul general al statelor membre de a aborda provocările care rezultă ca urmare a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, prezenta comunicare stabilește posibilitățile pe care statele membre le au în temeiul normelor UE privind ajutoarele de stat pentru a asigura lichidități și accesul la finanțare pentru întreprinderi, în special pentru IMM-urile care se confruntă cu provocări economice în contextul crizei actuale, și pentru a stimula reducerea consumului de energie.
- (32) Astfel cum se prevede în comunicarea din octombrie 2021, măsurile în beneficiul consumatorilor de energie necomerciali nu constituie ajutor de stat, cu condiția ca acestea să nu aducă beneficii indirecte unui anumit sector sau unei anumite întreprinderi. Statele membre pot acorda, de exemplu, prestații sociale specifice persoanelor celor mai expuse riscurilor astfel încât acestea să își poată achita facturile la energie pe termen scurt sau pot oferi sprijin pentru îmbunătățirea eficienței energetice, asigurând, în același timp, funcționarea eficace a pieței.
- (33) Măsurile îndreptate către consumatorii comerciali de energie nu constituie ajutor de stat, cu condiția ca aceste măsuri să aibă un caracter general. Astfel de măsuri neselective pot lua, de exemplu, forma unor reduceri generale ale impozitelor sau ale taxelor, a unui tarif redus pentru furnizarea de gaze naturale, energie electrică sau încălzire centralizată sau a unor costuri de rețea reduse. În măsura în care intervențiile naționale pot fi considerate măsuri de ajutor, acestea pot fi considerate compatibile cu normele privind ajutoarele de stat dacă îndeplinesc anumite cerințe. De exemplu, ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor de mediu armonizate care respectă nivelurile minime de impozitare și normele stabilite în Directiva privind impozitarea energiei ⁽⁴¹⁾ și care sunt conforme cu dispozițiile unui regulament de exceptare pe categorii pot fi puse în aplicare de statele membre fără notificarea prealabilă a Comisiei.
- (34) În ceea ce privește secțiunile 2.1 și 2.4 din prezenta comunicare, ajutorul poate fi acordat direct beneficiarului final sau poate fi direcționat către acesta prin intermediul unui furnizor de energie. Dacă ajutorul este direcționat prin intermediul unui furnizor de energie, statul membru trebuie să demonstreze că utilizează un mecanism care menține concurența între furnizori și prin care ajutorul este direcționat către beneficiarul final.
- (35) Comisia consideră că anumite nevoi financiare pot necesita instrumente diferite de cele prezentate în secțiunile 2.1, 2.2 și 2.3 din prezenta comunicare. Acest lucru ar fi valabil în special atunci când criza actuală conduce nu numai la nevoi de lichidități, ci și la pierderi considerabile care ar putea submina capacitatea beneficiarului de a-și rambursa datoria și ar putea indica nevoi de solvabilitate. În cazurile în care beneficiarilor individuali li se acordă sume mari de ajutor și în cazul în care capacitatea beneficiarilor respectivi de a-și onora datoria, pe baza capacității lor anterioare de a obține venituri, pare dificilă, statele membre pot lua în considerare solicitarea de informații de la beneficiari cu privire la capacitatea preconizată a acestora de a obține venituri viitoare pentru a continua să plătească datoria, cu scopul de a evalua dacă utilizarea diferitelor instrumente, cum ar fi sprijinul pentru solvabilitate, poate fi sau poate deveni mai adecvată pentru a răspunde nevoilor lor financiare.

⁽⁴¹⁾ Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO L 283, 31.10.2003, p. 51).

- (36) În anumite circumstanțe ⁽⁴²⁾, statele membre pot considera că întreprinderile grav afectate de criza actuală au nevoie de sprijin pentru solvabilitate care nu poate fi furnizat în mod suficient doar din surse private. În cazul în care întreprinderile și-ar înceta sau reduce activitatea fără un astfel de sprijin pentru solvabilitate și atunci când încetarea sau reducerea activității ar amenința piețele energiei sau alte piețe care au o importanță sistemică pentru economie (sau pentru securitatea și reziliența pieței interne), un astfel de sprijin pentru solvabilitate ar putea fi considerat compatibil în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE.
- (37) Comisia consideră că următoarele principii generale sunt deosebit de relevante în evaluarea necesară de la caz la caz prezentată la punctul 36 de mai sus:
- a. ajutoarele trebuie să fie necesare, adecvate și proporționale ⁽⁴³⁾ pentru a evita o ieșire bruscă de pe piață a unor astfel de întreprinderi și nu trebuie, în niciun caz, să depășească minimul necesar pentru a asigura viabilitatea acestora;
 - b. o întreprindere care face parte dintr-un grup mai mare de întreprinderi sau care este preluată de acesta nu este eligibilă pentru a beneficia de ajutoare, cu excepția cazului în care se poate demonstra că dificultățile întreprinderii nu sunt rezultatul unei alocări arbitrare a costurilor în cadrul grupului și că dificultățile sunt prea grave pentru a fi soluționate de către grup. În astfel de cazuri, se va solicita, de regulă, o contribuție substanțială din partea grupului la costurile măsurii de solvabilitate;
 - c. ajutoarele de stat trebuie acordate în condiții care să permită statului o remunerație rezonabilă, cum ar fi o cotă rezonabilă din viitoarele creșteri de valoare ale beneficiarului, având în vedere cuantumul capitalurilor proprii investite de stat în comparație cu restul capitalurilor proprii ale întreprinderii după contabilizarea pierderilor, inclusiv a pierderilor previzibile în lipsa măsurii de ajutor;
 - d. în cazul în care ajutorul ia forma unei datorii subordonate sau a altor instrumente de capital hibride, remunerația globală a acestor instrumente trebuie să țină seama în mod adecvat de caracteristicile instrumentului ales, inclusiv de nivelul său de subordonare și de toate modalitățile de plată;
 - e. vor fi necesare măsuri adecvate în materie de concurență, în concordanță cu principiile stabilite în orientările din 2014 privind salvarea și restructurarea ⁽⁴⁴⁾. Pe baza particularităților fiecărui caz potențial și a contextului concurențial relevant, ar putea fi necesară inclusiv cesionarea activelor ca măsură compensatorie. În plus, vor fi necesare măsuri comportamentale, inclusiv angajamente care să asigure interzicerea efectivă a plăților de prime sau a altor plăți variabile, a plăților de dividende și a achizițiilor;
 - f. Comisia poate solicita statului membru să furnizeze, de asemenea, la un moment ulterior deciziei Comisiei, o evaluare a viabilității pe termen lung a beneficiarului, care să însoțească notificarea sau la o dată ulterioară. Statul membru trebuie să se angajeze, în cazul în care Comisia consideră oportun, după examinarea unei astfel de evaluări, să notifice, într-un termen stabilit de Comisie, un plan de restructurare, astfel cum este prevăzut în orientările privind salvarea și restructurarea, în vederea aprobării de către Comisie.
- (38) Statele membre sunt invitate să ia în considerare, în mod nediscriminatoriu, stabilirea unor cerințe legate de protecția mediului sau de securitatea aprovizionării pentru acordarea de ajutoare în temeiul secțiunilor 2.4 și 2.8 din prezenta comunicare. Acestea ar putea lua, de exemplu, următoarele forme ⁽⁴⁵⁾:
- a. stabilirea cerinței ca beneficiarul să satisfacă o parte din nevoile de consum de energie din surse regenerabile de energie, de exemplu prin acorduri de cumpărare de energie electrică sau prin investiții directe în producția de energie din surse regenerabile;

⁽⁴²⁾ Intervenția trebuie să se limiteze la situațiile în care este în interesul comun să se intervină.

⁽⁴³⁾ În principiu, ajutorul este proporțional dacă nu depășește ceea ce este necesar pentru a restabili structura capitalului beneficiarului la structura anterioară crizei provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei. La evaluarea proporționalității ajutorului, se iau în considerare ajutoarele de stat primite sau planificate în contextul crizei actuale, în special ajutoarele furnizate în temeiul prezentei comunicări.

⁽⁴⁴⁾ Comunicarea Comisiei – Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

⁽⁴⁵⁾ Statele membre sunt invitate să recurgă la posibilitățile de acordare a ajutoarelor aprobate în temeiul Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie (OACME 2022), în special în ceea ce privește energiile din surse regenerabile, eficiența energetică sau alte măsuri de decarbonizare.

- b. solicitarea de investiții în eficiența energetică, reducerea consumului de energie în raport cu producția economică, de exemplu prin reducerea consumului pentru procesele de producție, încălzire sau transport, în special prin măsuri de punere în aplicare a recomandărilor formulate în urma auditurilor energetice efectuate în temeiul articolului 8 alineatul (2) sau (4) și al anexei VI la Directiva 2012/27/UE;
 - c. stabilirea cerinței de a efectua investiții pentru reducerea sau diversificarea consumului de gaze naturale, de exemplu prin măsuri de electrificare ce utilizează surse regenerabile de energie sau soluții circulare, cum ar fi reutilizarea gazelor reziduale;
 - d. stabilirea cerinței de flexibilizare a investițiilor, pentru a facilita o mai bună adaptare a proceselor comerciale la semnalele de preț de pe piețele energiei electrice.
- (39) Statele membre pot acorda, de asemenea, ajutoare pentru repararea pagubelor cauzate de evenimente extraordinare în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE. Astfel de ajutoare de stat menite să atenueze pagubele cauzate în mod direct de evenimentele actuale și excepționale ale agresiunii ruse împotriva Ucrainei pot acoperi, de asemenea, efectele anumitor consecințe ale agresiunii ruse, inclusiv sancțiunile economice impuse, sau ale contramăsurilor care afectează în mod negativ beneficiarul, împiedicându-l să își desfășoare activitatea economică sau o anumită parte dissociabilă din activitatea sa economică.
- (40) Daunele cauzate direct de reducerile obligatorii ale consumului de gaze naturale sau de energie electrică pe care statele membre s-ar putea să fie nevoite să le impună pot fi evaluate în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE, cu condiția să nu existe supracompensare.
- (41) Statele membre trebuie să notifice aceste măsuri de ajutor, iar Comisia le va evalua în mod direct, din perspectiva articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE. Astfel de ajutoare pot fi acordate întreprinderilor aflate în dificultate.
- (42) În concordanță cu Regulamentul (UE) 2022/1369 privind măsurile coordonate de reducere a cererii de gaze ⁽⁴⁶⁾, statele membre pot lua în considerare măsuri adecvate de stimulare a reducerii voluntare a cererii de gaze naturale. În cazul în care statele membre au în vedere introducerea unor astfel de stimulente în contextul crizei actuale, Comisia va evalua aceste măsuri direct din perspectiva articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE. Deși acest lucru va necesita o evaluare de la caz la caz, Comisia consideră că sunt deosebit de relevante următoarele elemente:
- a. utilizarea unui proces competitiv bazat pe criterii transparente de contractare a volumelor pentru reducerea voluntară a cererii;
 - b. absența oricăror restricții formale în ceea ce privește comerțul sau fluxurile transfrontaliere;
 - c. limitarea stimulentei respective la reducerea cererii în viitor, în plus față de ceea ce ar fi întreprins beneficiarul, indiferent de măsură;
 - d. o reducere imediată a cererii finale agregate de gaze în statul membru în cauză, evitând în același timp o simplă reorientare a cererii de gaze naturale.
- (43) De asemenea, statele membre pot lua în considerare acordarea de stimulente pentru umplerea instalațiilor de depozitare a gazelor, în măsura în care piața nu oferă stimulente adecvate în acest sens. În cazul în care statele membre au în vedere acordarea de stimulente pentru umplerea instalațiilor de depozitare a gazelor în contextul crizei actuale, Comisia va evalua aceste măsuri direct în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE ⁽⁴⁷⁾. Deși acest lucru va necesita o evaluare de la caz la caz, Comisia consideră că sunt deosebit de relevante următoarele elemente:
- a. utilizarea unui proces competitiv bazat pe criterii transparente pentru reducerea la minimum a ajutorului;
 - b. absența oricăror restricții în ceea ce privește comerțul sau fluxurile transfrontaliere;

⁽⁴⁶⁾ Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze (JO L 206, 8.8.2022, p. 1).

⁽⁴⁷⁾ A se vedea Decizia Comisiei din 12.7.2022 privind SA.103012 (2022/NN) – Măsură de stimulare a stocării de gaze naturale în instalația de depozitare Bergermeer pentru următoarea perioadă de încălzire.

c. existența unor garanții pentru evitarea supracompensării;

d. respectarea obligațiilor și a condițiilor de completare a stocurilor și stimularea stocării gazelor prevăzute la articolele 6a-6d din Regulamentul (UE) 2017/1938 ⁽⁴⁸⁾, în special a condițiilor pentru măsurile de sprijin prevăzute la articolul 6b alineatele (2) și (3).

- (44) Comisia va avea în vedere, de la caz la caz, un posibil ajutor necesar, proporțional și adecvat, în conformitate cu Comunicarea Comisiei „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă” ⁽⁴⁹⁾ și cu planurile naționale de urgență privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale, în vederea adaptării instalațiilor care vor contribui la înlocuirea gazelor, pentru o perioadă limitată de timp, cu un alt combustibil pe bază de carbon, mai poluant. Orice astfel de combustibil alternativ pe bază de carbon trebuie să aibă cel mai mic conținut de emisii posibil, iar ajutorul ar trebui să facă obiectul unor eforturi de eficiență energetică și trebuie să evite efectele de blocare și după ce criza va lua sfârșit, în conformitate cu obiectivele climatice ale UE. Astfel de măsuri pot viza atât reducerea preventivă a consumului de gaze, cât și reacția la reducerile obligatorii ale cererii de gaze naturale, cu excepția cazului în care sunt compensate în alt mod ⁽⁵⁰⁾.
- (45) Având în vedere provocările legate de transportul de mărfuri către și dinspre Ucraina, Comisia va lua în considerare, de la caz la caz, un posibil ajutor pentru asigurare sau reasigurare în ceea ce privește transportul de mărfuri către și dinspre Ucraina. Printre altele, statele membre vor trebui să demonstreze că asigurarea sau reasigurarea nu este disponibilă deloc sau este disponibilă la rate substanțial mai mari decât înainte de invadarea Ucrainei de către Rusia.
- (46) Transportul refugiaților și al materialelor umanitare nu intră, în principiu, sub incidența normelor UE privind ajutoarele de stat, atât timp cât statul acționează în exercitarea prerogativelor de autoritate publică (spre deosebire de situația în care ar desfășura o activitate economică) și atât timp cât serviciile de transport nu sunt achiziționate la un nivel care să fie peste prețul pieței.
- (47) Ajutoarele acordate de statele membre întreprinderilor în temeiul prezentei comunicări care sunt canalizate prin intermediul instituțiilor de credit în calitate de intermediari financiari trebuie să aducă în mod direct beneficii acestor întreprinderi. Totuși, acest lucru le poate conferi intermediarilor financiari un avantaj indirect. Sub rezerva garanțiilor prevăzute în secțiunile 2.2 și 2.3, acest tip de avantaje indirecte nu are însă ca obiectiv menținerea sau restabilirea viabilității, a lichidității sau a solvabilității instituțiilor de credit. Drept urmare, astfel de ajutoare nu vor fi considerate sprijin financiar public extraordinar în temeiul Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului (Directiva privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare – BRRD) ⁽⁵¹⁾ și nici în temeiul Regulamentului (UE) 806/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (Regulamentul privind mecanismul unic de rezoluție – Regulamentul MUR) ⁽⁵²⁾ și nu vor face obiectul unei evaluări în temeiul normelor privind ajutoarele de stat aplicabile sectorului bancar ⁽⁵³⁾.
- (48) Ajutoarele acordate de statele membre instituțiilor de credit sau altor instituții financiare în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE pentru a compensa daunele directe suferite ca urmare a crizei actuale sau ajutoarele acordate de statele membre instituțiilor de credit sau altor instituții financiare în temeiul secțiunii 2.4 din prezenta comunicare, care nu au obiectivul de a menține sau de a restabili viabilitatea, lichiditatea sau solvabilitatea unei

⁽⁴⁸⁾ Astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 (JO L 173, 30.6.2022, p. 17).

⁽⁴⁹⁾ COM(2022) 360 final, 20.7.2022.

⁽⁵⁰⁾ Un exemplu în contextul producerii de energie electrică este Decizia Comisiei din 30.9.2022 privind ajutorul de stat SA.103662 (2022/N) – Germania – Rezerva temporară de producere de energie electrică pe bază de lignit pentru economisirea gazelor.

⁽⁵¹⁾ JO L 173, 12.6.2014, p. 190, a se vedea articolul 2 alineatul (1) punctul 28 din BRRD.

⁽⁵²⁾ JO L 225, 30.7.2014, p. 1, a se vedea articolul 3 alineatul (1) punctul 29 din Regulamentul MUR.

⁽⁵³⁾ Comunicarea privind recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței (JO C 10, 15.1.2009, p. 2); Comunicarea Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar (JO C 72, 26.3.2009, p. 1); Comunicarea Comisiei privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat (JO C 195, 19.8.2009, p. 9); Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 ianuarie 2011, a normelor privind ajutorul de stat pentru a sprijini măsurile în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare (JO C 329, 7.12.2010, p. 7); Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 ianuarie 2012, a normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare (JO C 356, 6.12.2011, p. 7) și Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar”) (JO C 216, 30.7.2013, p. 1).

instituții sau a unei entități, nu vor fi considerate drept sprijin financiar public extraordinar în temeiul BRRD și nici în temeiul Regulamentului MUR și, de asemenea, nu vor fi evaluate în temeiul normelor privind ajutoarele de stat aplicabile sectorului bancar ⁽⁵⁴⁾.

- (49) În cazul în care, din cauza actualei crize, instituțiile de credit ar avea nevoie de sprijin financiar public extraordinar [a se vedea articolul 2 alineatul (1) punctul 28 din BRRD și articolul 3 alineatul (1) punctul 29 din Regulamentul MUR] sub forma unor lichidități, a recapitalizării sau a unei măsuri privind activele depreciate, va trebui să se evalueze dacă măsura îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 32 alineatul (4) litera (d) punctul (i), (ii) sau (iii) din BRRD și la articolul 18 alineatul (4) litera (d) punctul (i), (ii) sau (iii) din Regulamentul MUR. În cazul în care sunt întrunite condițiile menționate anterior, nu se va considera că instituția de credit ce beneficiază de un astfel de sprijin financiar public extraordinar este în curs de a intra în dificultate sau susceptibilă de a intra în dificultate.
- (50) În măsura în care aceste măsuri abordează probleme legate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și de efectele sale directe și indirecte, se va considera că acestea intră sub incidența punctului 45 din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar ⁽⁵⁵⁾, care prevede o derogare de la cerința privind repartizarea sarcinilor între acționari și creditorii subordonați.
- (51) Ajutorul acordat în temeiul prezentei comunicări nu trebuie să fie condiționat de relocarea unei activități de producție sau a altei activități a beneficiarului dintr-o altă țară din SEE pe teritoriul statului membru care acordă ajutorul. Impunerea unei astfel de condiții s-ar putea dovedi prejudiciabilă pentru piața internă, fără a aduce atingere garanțiilor specifice incluse în secțiunea 2.8 din prezenta comunicare, indiferent de numărul de locuri de muncă pierdute efectiv în unitatea inițială a beneficiarului din SEE.
- (52) Ajutoarele în temeiul prezentei comunicări nu se acordă întreprinderilor care fac obiectul sancțiunilor adoptate de UE, printre care, dar nu numai:
- a. persoanelor, entităților sau organismelor desemnate în mod specific în actele juridice care impun sancțiunile respective;
 - b. întreprinderilor deținute sau controlate de persoane, entități sau organisme vizate de sancțiunile adoptate de UE sau
 - c. întreprinderilor care își desfășoară activitatea în industrii vizate de sancțiunile adoptate de UE, în măsura în care ajutoarele ar submina obiectivele aferente sancțiunilor relevante, nelimitându-se însă la acestea.
- (53) Măsurile de ajutor de stat care conduc, prin ele însele, prin condițiile aferente sau prin metoda lor de finanțare, la o încălcare nedisociabilă a dreptului Uniunii nu pot fi declarate compatibile cu piața internă. Acest lucru este valabil, de exemplu, atunci când ajutorul face obiectul unor clauze care condiționează, în mod direct sau indirect, originea produselor sau a echipamentelor, cum ar fi cerințele ca beneficiarul să achiziționeze produse fabricate în interiorul UE. Comisia nu va autoriza ajutoarele pentru activități conexe exportului către țări terțe sau către state membre care să fie legate în mod direct de cantitățile exportate, ajutoarele condiționate de utilizarea produselor naționale în detrimentul produselor importate sau ajutoarele pentru înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau pentru acoperirea oricăror alte cheltuieli conexe activităților de export.

1.5. Aplicabilitatea articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE

- (54) În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, Comisia poate declara compatibile cu piața internă ajutoarele menite „să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru. În acest context, instanțele Uniunii au statuat că perturbările trebuie să afecteze întreaga economie sau o parte importantă a economiei statului

⁽⁵⁴⁾ Toate măsurile de sprijinire a instituțiilor de credit sau a altor instituții financiare care constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, inclusiv cele care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei comunicări trebuie să fie notificate Comisiei și vor fi evaluate în temeiul normelor relevante privind ajutoarele de stat.

⁽⁵⁵⁾ Astfel cum sunt definite în nota de subsol 53.

membru în cauză, nu numai economia unei regiuni sau a unei părți a teritoriului acestuia. În plus, acest lucru este în concordanță cu necesitatea unei interpretări stricte a oricărei dispoziții excepționale, așa cum este articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE ⁽⁵⁶⁾. Această interpretare a fost aplicată în mod constant de Comisie în practica sa de luare a deciziilor ⁽⁵⁷⁾.

- (55) Comisia consideră că agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și efectele sale directe și indirecte, inclusiv sancțiunile impuse de UE sau de partenerii săi internaționali și contramăsurile luate, de exemplu, de către Rusia au creat incertitudini economice semnificative, au perturbat fluxurile comerciale și lanțurile de aprovizionare și au condus la creșteri excepționale de mari și neașteptate ale prețurilor, în special la gaze naturale și energie electrică, dar și la numeroși alți factori de producție și la materii prime și bunuri primare. Aceste efecte, luate împreună, au cauzat o perturbare gravă a economiei în toate statele membre. Perturbările lanțului de aprovizionare și incertitudinea sporită au efecte directe sau indirecte care afectează multe sectoare. În plus, creșterea prețurilor la energie afectează practic orice activitate economică din toate statele membre. În consecință, Comisia consideră că o gamă largă de sectoare economice din toate statele membre sunt afectate de o perturbare economică gravă. Pe această bază, Comisia consideră că este oportun să se stabilească criteriile de evaluare a măsurilor de ajutoare de stat pe care statele membre le pot adopta pentru a remedia această perturbare gravă.
- (56) Ajutoarele de stat sunt îndeosebi justificate și pot fi declarate compatibile cu piața internă pe baza articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, pentru o perioadă limitată, în cazul în care servesc la remedierea deficitului de lichidități cu care se confruntă întreprinderile care sunt afectate direct sau indirect de perturbarea gravă a economiei cauzată de agresiunea militară a Rusiei împotriva Ucrainei și de efectele sale directe și indirecte, printre care sancțiunile impuse de UE sau de partenerii săi internaționali, precum și de contramăsurile economice luate, de exemplu, de Rusia.
- (57) Comisia stabilește în prezenta comunicare criteriile pentru evaluarea compatibilității pe care le va aplica, în principiu, ajutoarelor acordate de statele membre în acest context în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE. În consecință, statele membre trebuie să demonstreze că măsurile de ajutor de stat notificate Comisiei care intră în sfera de aplicare a prezentei comunicări sunt necesare, adecvate și proporționale pentru remedierea unei perturbări grave a economiei statului membru în cauză și că toate cerințele prezentei comunicări sunt îndeplinite.
- (58) Măsurile de ajutor de stat notificate și evaluate în temeiul prezentei comunicări sunt menite să sprijine întreprinderile care își desfășoară activitatea în UE și care sunt afectate de agresiunea armată rusă și/sau de consecințele sale. Măsurile de ajutor nu pot fi utilizate în niciun fel pentru a submina efectele scontate ale sancțiunilor impuse de UE sau de partenerii săi internaționali și trebuie să fie în deplină concordanță cu normele de combatere a eludării din regulamentele aplicabile ⁽⁵⁸⁾. În special, trebuie să se evite situațiile în care persoanele fizice sau entitățile care fac obiectul sancțiunilor ar beneficia direct sau indirect de astfel de măsuri ⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁶⁾ Cauzele conexe T-132/96 și T-143/96, Freistaat Sachsen și alții/Comisia, EU:T:1999:326, punctul 167.

⁽⁵⁷⁾ Decizia 98/490/CE a Comisiei în cazul C 47/96 Crédit Lyonnais (JO L 221, 8.8.1998, p. 28), punctul 10.1; Decizia 2005/345/CE a Comisiei în cazul C 28/02 Bankgesellschaft Berlin (JO L 116, 4.5.2005, p. 1), punctul 153 și următoarele și Decizia 2008/263/CE a Comisiei în cazul C 50/06 BAWAG (JO L 83, 26.3.2008, p. 7), punctul 166. A se vedea Decizia Comisiei în cazul NN 70/07 Northern Rock (JO C 43, 16.2.2008, p. 1); Decizia Comisiei în cazul NN 25/08, Ajutor de salvare pentru Risikoabschirmung WestLB (JO C 189, 26.7.2008, p. 3); Decizia Comisiei din 4 iunie 2008 în cazul de ajutor de stat C 9/08 SachsenLB (JO L 104, 24.4.2009, p. 34) și Decizia Comisiei din 16 iunie 2017 în cazul SA.32544 (2011/C) Restructurarea TRAINOSE S.A (JO L 186, 24.7.2018, p. 25).

⁽⁵⁸⁾ De exemplu, articolul 12 din Regulamentul (UE) nr. 833/2014 al Consiliului din 31 iulie 2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 229, 31.7.2014, p. 1).

⁽⁵⁹⁾ Având în vedere situația specifică a două crize care s-au succedat și care au afectat întreprinderile în mai multe moduri, statele membre pot alege să acorde ajutoare în temeiul prezentei comunicări și întreprinderilor aflate în dificultate.

- (59) Măsurile de ajutor de stat care intră în sfera de aplicare a prezentei comunicări pot fi cumulate unele cu altele în concordanță cu cerințele din secțiunile specifice ale prezentei comunicări. Măsurile de ajutor de stat prevăzute în prezenta comunicare pot fi cumulate cu ajutoarele acordate în temeiul regulamentelor *de minimis* ⁽⁶⁰⁾ sau cu ajutoarele acordate în temeiul regulamentelor de exceptare pe categorii ⁽⁶¹⁾, cu condiția respectării dispozițiilor și a normelor privind cumularea prevăzute în regulamentele respective. Măsurile de ajutor de stat care fac obiectul prezentei comunicări pot fi cumulate cu ajutoarele acordate în temeiul cadrului temporar privind pandemia de COVID-19 ⁽⁶²⁾, cu condiția respectării normelor respective în materie de cumulare. Atunci când statele membre acordă aceluiași beneficiar împrumuturi sau garanții în temeiul Cadrului temporar privind pandemia de COVID-19 și al prezentei comunicări și atunci când valoarea totală a principalului împrumutului este calculată pe baza nevoilor de lichidități autodeclarate ale beneficiarului, statele membre trebuie să se asigure că aceste nevoi de lichidități sunt acoperite numai o singură dată cu ajutorul respectiv. De asemenea, ajutoarele acordate în temeiul prezentei comunicări pot fi cumulate cu ajutoarele acordate în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE, însă nu poate să existe o supracompensare a daunelor suferite de beneficiar.

2. MĂSURI TEMPORARE DE AJUTOR DE STAT

2.1. Cuantumuri limitate ale ajutoarelor

- (60) Pe lângă posibilitățile existente în baza articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, ajutoarele temporare limitate pentru întreprinderile afectate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și/sau de efectele sale directe sau indirecte pot constitui, pe durata crizei actuale, o soluție adecvată, necesară și clar direcționată.
- (61) Comisia va considera aceste ajutoare de stat compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, sub rezerva îndeplinirii tuturor condițiilor următoare (dispozițiile specifice pentru sectoarele agriculturii primare, pescuitului și acvaculturii sunt prevăzute la punctul 62):
- ajutorul total nu depășește 2 milioane EUR per întreprindere per stat membru în orice moment ⁽⁶³⁾. Ajutorul poate fi acordat sub formă de granturi directe, avantaje fiscale și de plată ori sub alte forme, cum ar fi avansuri rambursabile, garanții ⁽⁶⁴⁾, împrumuturi ⁽⁶⁵⁾ și titluri de capital, cu condiția ca valoarea nominală totală a acestor măsuri să nu depășească plafonul global de 2 milioane EUR per întreprindere per stat membru; toate cifrele utilizate trebuie să fie brute, și anume înainte de deducerea impozitelor sau a altor taxe;
 - ajutoarele se acordă pe baza unei scheme cu un buget estimat;

⁽⁶⁰⁾ Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis (JO L 352, 24.12.2013, p. 1); Regulamentul (UE) nr. 1408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* în sectorul agricol (JO L 352, 24.12.2013, p. 9); Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* în sectorul pescuitului și acvaculturii (JO L 190, 28.6.2014, p. 45) și Regulamentul (UE) nr. 360/2012 al Comisiei din 25 aprilie 2012 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general (JO L 114, 26.4.2012, p. 8).

⁽⁶¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare); Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei din 25 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 193, 1.7.2014, p. 1) și Regulamentul (UE) nr. 1388/2014 al Comisiei din 16 decembrie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor obținute din pescuit și acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 369, 24.12.2014, p. 37).

⁽⁶²⁾ Comunicarea Comisiei – Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 (JO C 911, 20.3.2020, p. 1), astfel cum a fost modificată prin Comunicările Comisiei C(2020) 2215 (JO C 112 I, 4.4.2020, p. 1), C(2020) 3156 (JO C 164, 13.5.2020, p. 3), C(2020) 4509 (JO C 218, 2.7.2020, p. 3), C(2020) 7127 (JO C 340 I, 13.10.2020, p. 1), C(2021) 564 (JO C 34, 1.2.2021, p. 6) și C(2021) 8442 (JO C 473, 24.11.2021, p. 1).

⁽⁶³⁾ Ajutoarele acordate pe baza schemelor aprobate în temeiul prezentei secțiuni care sunt rambursate înainte de acordarea unor noi ajutoare în temeiul prezentei secțiuni nu se vor lua în considerare pentru a se stabili dacă s-a depășit plafonul relevant.

⁽⁶⁴⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de garanții în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 67 litera (i).

⁽⁶⁵⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de împrumuturi în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 70 litera (g).

- c. ajutoarele sunt acordate până la 31 decembrie 2023 ⁽⁶⁶⁾;
- d. ajutoarele se acordă întreprinderilor afectate de criză;
- e. se pot acorda ajutoare întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul prelucrării și comercializării de produse agricole ⁽⁶⁷⁾ cu condiția ca acestea să nu fie transferate parțial sau total către producători primari; cuantumul ajutorului nu se stabilește pe baza prețului sau a cantității de produse introduse pe piață de întreprinderile în cauză sau achiziționate de la producători primari, cu excepția cazului în care, în acest din urmă caz, produsele fie nu au fost introduse pe piață, fie au fost utilizate în scopuri nealimentare, cum ar fi distilarea, metanizarea sau compostarea, de către întreprinderile în cauză.

(62) Prin derogare de la punctul 61 litera (a), pentru ajutoarele acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele producției agricole primare, pescuitului și acvaculturii, pe lângă condițiile de la punctul 61 literele (b)-(d), se aplică și următoarele condiții specifice:

- a. ajutoarele totale nu depășesc în niciun moment 250 000 EUR per întreprindere care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole per stat membru și 300 000 EUR per întreprindere care își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului și acvaculturii per stat membru ⁽⁶⁸⁾; ajutoarele pot fi acordate sub formă de granturi directe, avantaje fiscale și de plată ori sub alte forme, cum ar fi avansuri rambursabile, garanții ⁽⁶⁹⁾, împrumuturi ⁽⁷⁰⁾ și titluri de capital, cu condiția ca valoarea nominală totală a acestor măsuri să nu depășească plafonul global relevant de 250 000 EUR sau de 300 000 EUR per întreprindere per stat membru; toate cifrele utilizate trebuie să fie brute, și anume înainte de deducerea impozitelor sau a altor taxe;
- b. ajutoarele pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare nu se stabilește pe baza prețului sau a cantității produselor introduse pe piață;
- c. ajutoarele pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul pescuitului și acvaculturii nu se încadrează în niciuna dintre categoriile de ajutoare menționate la articolul 1 alineatul (1) literele (a)-(k) din Regulamentul (UE) nr. 717/2014 ⁽⁷¹⁾.

(63) În cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea în mai multe sectoare cărora li se aplică cuantumuri maxime diferite în conformitate cu punctul 61 litera (a) și cu punctul 62 litera (a), statul membru în cauză trebuie să asigure, prin mijloace adecvate, cum ar fi separarea conturilor, faptul că pentru fiecare dintre aceste activități se respectă plafonul aferent și că nu se depășește cuantumul maxim total de 2 milioane EUR per întreprindere per stat membru. În cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea exclusiv în sectoarele menționate la punctul 62 litera (a), nu ar trebui să se depășească cuantumul maxim total de 300 000 EUR per întreprindere per stat membru.

(64) Măsurile acordate în temeiul prezentei comunicări sub formă de avansuri rambursabile, garanții, împrumuturi sau alte instrumente rambursabile pot fi convertite în alte forme de ajutor, cum ar fi granturile, cu condiția ca această conversie să aibă loc până la 30 iunie 2024 și să fie îndeplinite condițiile din prezenta secțiune.

⁽⁶⁶⁾ În cazul în care ajutoarele se acordă sub formă de avantaj fiscal, obligația fiscală pentru care se acordă avantajul respectiv trebuie să fi survenit cel târziu la 31 decembrie 2023.

⁽⁶⁷⁾ Astfel cum sunt definite la articolul 2 punctele 6 și 7 din Regulamentul (CE) nr. 702/2014 al Comisiei din 25 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, (JO L 193, 1.7.2014, p. 1).

⁽⁶⁸⁾ Ajutoarele acordate pe baza schemelor aprobate în temeiul prezentei secțiuni care sunt rambursate înainte de acordarea unor noi ajutoare în temeiul prezentei secțiuni nu trebuie luate în considerare pentru a se stabili dacă s-a depășit plafonul relevant.

⁽⁶⁹⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de garanții în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 67 litera (i).

⁽⁷⁰⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de împrumuturi în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 70 litera (g).

⁽⁷¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii, (JO L 90, 28.6.2014, p. 45).

2.2. Sprijin de lichiditate sub formă de garanții

- (65) În vederea asigurării accesului la lichidități pentru întreprinderile afectate de criza actuală, garanțiile publice pentru împrumuturi pe o perioadă limitată și pentru un quantum limitat al împrumutului pot constitui, în condițiile actuale, o soluție adecvată, necesară și clar direcționată ⁽⁷²⁾.
- (66) Pentru același principal al împrumutului suport nu se pot cumula garanții acordate în temeiul prezentei secțiuni cu ajutoare acordate în temeiul secțiunii 2.3 din prezenta comunicare și viceversa sau cu ajutoare acordate în temeiul secțiunii 3.2 sau 3.3 din cadrul temporar privind COVID-19. Garanțiile acordate în temeiul prezentei secțiuni pot fi cumulate pentru împrumuturi diferite, cu condiția ca quantumul total al împrumuturilor per beneficiar să nu depășească plafoanele stabilite la punctul 67 litera (e) din prezenta comunicare. Un beneficiar poate beneficia în paralel de mai multe măsuri prevăzute în prezenta secțiune, cu condiția ca quantumul total al împrumuturilor per beneficiar să nu depășească plafoanele stabilite la punctul 67 litera (e).
- (67) Comisia va considera aceste ajutoare de stat sub forma unor garanții publice ca fiind compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:
- garanțiile publice sunt destinate noilor împrumuturi individuale acordate întreprinderilor ⁽⁷³⁾;
 - primele de garantare se stabilesc per împrumuturi individuale la un nivel minim, care crește progresiv pe măsură ce crește durata împrumuturilor garantate, astfel cum se indică în tabelul următor:

Tipul de beneficiar	În primul an	În al 2-lea - al 3-lea an	În al 4-lea - al 6-lea an
IMM-uri	25 de puncte de bază	50 de puncte de bază	100 de puncte de bază
Întreprinderi mari	50 de puncte de bază	100 de puncte de bază	200 de puncte de bază

- alternativ, statele membre pot notifica scheme luând ca bază tabelul de mai sus, dar în care durata, primele și acoperirea garanției pot să fie modulate pentru fiecare principal al împrumutului individual suport (de exemplu, o acoperire mai redusă a garanției ar putea să compenseze o durată mai mare sau ar putea permite prime de garantare mai reduse). Se poate utiliza o primă fixă pentru întreaga durată a garanției, dacă aceasta este mai mare decât primele minime pentru primul an, stabilite în tabelul de mai sus pentru fiecare tip de beneficiar, ajustate în funcție de durata și de acoperirea garanției prevăzute la prezentul punct;
- Garanția este acordată până la 31 decembrie 2023;
- quantumul total al împrumuturilor per beneficiar pentru care se acordă o garanție în temeiul prezentei secțiuni nu depășește:
 - 15 % din cifra de afaceri anuală totală medie a beneficiarului din ultimele trei perioade contabile închise ⁽⁷⁴⁾;
 - 50 % din cheltuielile cu energia din cele 12 luni anterioare celei în care se depune cererea de ajutor ⁽⁷⁵⁾ sau

⁽⁷²⁾ În sensul prezentei secțiuni, termenul „garanții publice pentru împrumuturi” include, de asemenea, garanțiile pentru anumite produse de factoring, și anume garanțiile privind factoringul cu recurs și invers (*reverse factoring*), în cazul în care factorul are dreptul la recurs față de clientul operațiunii de factoring. Produsele de factoring invers eligibile trebuie să se limiteze la produsele care sunt utilizate numai după ce vânzătorul a executat deja partea sa din tranzacție, adică produsul sau serviciul a fost furnizat. Leasingul financiar este, de asemenea, acoperit de termenul „garanții publice pentru împrumuturi”. În cazul în care garanțiile publice vizează satisfacerea nevoilor de lichidități ale întreprinderilor care trebuie să furnizeze garanții financiare pentru activitățile de tranzacționare pe piețele energiei, aceste garanții publice pot acoperi, în mod excepțional, și garanțiile bancare sau pot fi furnizate drept garanții financiare contrapărților centrale sau membrilor de compensare.

⁽⁷³⁾ Aceste împrumuturi individuale nu pot fi acordate instituțiilor de credit sau altor instituții financiare.

⁽⁷⁴⁾ În cazul în care beneficiarii măsurii sunt întreprinderi nou înființate care nu dețin trei conturi anuale închise, plafonul aplicabil prevăzut la punctul 67 litera (e) subpunctul (i) va fi calculat pe baza duratei de existență a întreprinderii la momentul depunerii cererii de ajutor de către aceasta.

⁽⁷⁵⁾ În cazul în care beneficiarii măsurii sunt întreprinderi nou înființate care nu dețin evidențe pentru toate cele douăsprezece luni precedente, plafonul aplicabil prevăzut la punctul 67 litera (e) subpunctul (ii) va fi calculat pe baza duratei de existență a întreprinderii la momentul depunerii cererii de ajutor de către aceasta.

- iii. pe baza unei justificări adecvate pe care statul membru trebuie să o furnizeze Comisiei în vederea evaluării acesteia (de exemplu, în legătură cu provocările cu care s-a confruntat beneficiarul în timpul crizei actuale) ⁽⁷⁶⁾, cuantumul împrumutului poate fi majorat:
- pentru acoperirea necesarului de lichidități din momentul acordării ajutorului pentru următoarele 12 luni pentru IMM-uri ⁽⁷⁷⁾ și pentru următoarele 6 luni pentru întreprinderile mari;
 - pentru întreprinderile mari care trebuie să furnizeze garanții financiare reale pentru activitățile de tranzacționare pe piețele energiei, pentru acoperirea nevoilor de lichidități derivate din aceste activități din momentul acordării garanțiilor pentru următoarele 12 luni;
 - nevoile de lichidități ar trebui stabilite prin intermediul autocertificării de către beneficiar ⁽⁷⁸⁾;
 - nevoile de lichidități acoperite deja de măsuri de ajutor instituite în temeiul cadrului temporar privind COVID-19 nu pot face obiectul măsurilor adoptate în temeiul prezentei comunicări;
- f. durata garanției este limitată la maximum șase ani, cu excepția cazului în care este modulată în conformitate cu punctul 67 litera (c), iar garanția nu poate depăși:
- i. 90 % din principalul împrumutului, în cazul în care pierderile sunt suportate proporțional și în aceleași condiții de instituția de credit și de stat sau
 - ii. 35 % din principalul împrumutului, în cazul în care pierderile sunt atribuite mai întâi statului și doar ulterior instituțiilor de credit (și anume, o garanție de primă pierdere) și
 - iii. în ambele cazuri de mai sus, atunci când valoarea împrumutului scade în timp, de exemplu deoarece împrumutul începe să fie rambursat, suma garantată trebuie să scadă proporțional;
- g. pe baza unei justificări adecvate care trebuie furnizată de statul membru și prin derogare de la punctul 67 literele (a), (e), (f) și (h), garanția publică poate fi furnizată drept garanție financiară nefinanțată ⁽⁷⁹⁾ contrapărților centrale sau membrilor de compensare pentru a acoperi noi nevoi de lichidități derivate din necesitatea de a furniza garanții financiare pentru activitățile de tranzacționare compensate pe piețele energiei pentru întreprinderile din domeniul energiei. Acoperirea pentru aceste garanții nefinanțate poate depăși, în mod excepțional, 90 %. Pentru aceste garanții nefinanțate, statul membru trebuie:
- i. dacă acoperirea garanției depășește 90 %, să demonstreze necesitatea unei astfel de acoperiri mai mari, pe baza unor dovezi solide și specifice, și să se angajeze să valideze și să monitorizeze periodic faptul că beneficiarii finali nu sunt în măsură să acopere aceste nevoi de lichidități din alte surse de finanțare internă sau externă, inclusiv din alte ajutoare în temeiul prezentei comunicări;
 - ii. să justifice cuantumul garanțiilor, care, în orice caz, nu poate depăși cuantumul necesar pentru acoperirea nevoilor de lichidități pentru următoarele 12 luni care rezultă din necesitatea de a furniza garanții financiare pentru activitățile de tranzacționare compensate pe piețele energiei. Statele membre trebuie să revizuiască aceste nevoi în mod regulat;

⁽⁷⁶⁾ Justificarea relevantă ar putea viza beneficiari care își desfășoară activitatea în sectoare deosebit de afectate de efectele directe sau indirecte ale agresiunii, inclusiv de sancțiunile impuse de UE și de partenerii săi internaționali, precum și de contramăsurile luate de Rusia, de exemplu. Efectele respective pot consta inclusiv în perturbări ale lanțurilor de aprovizionare sau în plăți restante din Rusia sau Ucraina, în riscuri sporite de atacuri cibernetice sau în creșteri de prețuri la anumii factori de producție sau anumite materii prime afectate de criza actuală.

⁽⁷⁷⁾ Astfel cum sunt definite în anexa I la Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare.

⁽⁷⁸⁾ Planul de lichidități poate include atât costurile cu capitalul circulant, cât și costurile de investiții. Comisia clarifică faptul că atât timp cât prezenta comunicare este în vigoare, statele membre pot acorda, în temeiul prezentei secțiuni, garanții publice suplimentare beneficiarilor care au primit deja un astfel de sprijin pentru a ține seama de noile nevoi de lichidități care nu au fost incluse în evaluarea inițială a nevoilor de lichidități. Orice astfel de sprijin trebuie să respecte toate condițiile prevăzute în prezenta comunicare și trebuie să ofere asigurarea că aceleași nevoi de lichidități sunt acoperite o singură dată.

⁽⁷⁹⁾ Astfel cum se explică în nota de subsol 72 și spre deosebire de garanțiile publice pentru împrumuturi în temeiul prezentei secțiuni, care sunt utilizate pentru a facilita furnizarea de lichidități direct întreprinderilor, garanțiile publice furnizate ca garanții financiare în temeiul prezentului punct 67 litera (g) sunt nefinanțate și sunt furnizate direct contrapărții centrale sau membrului compensator, fără niciun instrument suport.

- iii. să justifice perioada pentru care se acordă garanția, care trebuie să fie limitată la 31 decembrie 2023 și care, în orice caz, nu depășește perioada în care astfel de garanții sunt considerate garanții foarte lichide în conformitate cu Regulamentul delegat (UE) nr. 2022/2311 al Comisiei de modificare a standardelor tehnice de reglementare prevăzute în Regulamentul delegat (UE) nr. 153/2013 în ceea ce privește măsurile de urgență temporare referitoare la cerințele în materie de garanții reale ⁽⁸⁰⁾;
 - iv. să demonstreze modul în care condițiile de mobilizare a garanției vor aborda în mod suficient preocupările legate de hazardul moral în ceea ce privește beneficiarul și intermediarul financiar. În special, aceasta se referă la condiția privind recuperarea de la beneficiarul final a sumelor garantate, în cazul în care creanțele statului membru asupra activelor beneficiarului final trebuie să aibă același rang de prioritate ca celelalte datorii și împrumuturi prioritare restante ale beneficiarului final sau un rang de prioritate mai ridicat;
 - v. să indice primele care vor fi aplicate pentru astfel de garanții, care trebuie să fie cel puțin egale cu primele de garantare menționate în tabelul de la punctul 67 litera (b) plus 200 de puncte de bază și, în cazul în care contrapartea centrală sau membrul compensator nu percepe nicio rată a dobânzii și niciun comision pentru poziția garanțiilor nefinanțate, trebuie adăugată rata de bază definită la punctul 70 litera (b);
 - vi. să se asigure că se respectă, totodată, punctul 67 literele (d) și (i). Opțiunea de la punctul 67 litera (c) nu se aplică, iar garanția se referă numai la nevoile de lichidități, astfel cum sunt definite la punctul 67 litera (g);
- h. garanția vizează împrumuturile pentru investiții și/sau pentru capital circulant;
- i. garanțiile se pot furniza direct beneficiarilor finali sau instituțiilor de credit și altor instituții financiare în calitate de intermediari financiari. Instituțiile de credit sau alte instituții financiare ar trebui să transfere în cea mai mare măsură posibilă beneficiarilor finali avantajele garanțiilor publice. Intermediarul financiar trebuie să fie în măsură să demonstreze că utilizează un mecanism prin care se asigură că avantajele sunt transferate în cea mai mare măsură posibilă beneficiarilor finali sub forma unor volume mai mari de finanțare, a unor portofolii mai riscante, a unor cerințe mai reduse în materie de garanții reale, a unor prime de garantare mai mici sau a unor rate ale dobânzii mai scăzute decât în absența unor astfel de garanții publice.

2.3. Sprijin de lichiditate sub formă de împrumuturi subvenționate

- (68) În vederea asigurării accesului la lichidități pentru întreprinderile afectate de criza actuală, subvenționarea ratelor dobânzii pe o perioadă limitată și pentru un quantum limitat al împrumutului poate constitui, în condițiile actuale, o soluție adecvată, necesară și clar direcționată.
- (69) Pentru același principal al împrumutului suport nu trebuie să se cumuleze împrumuturi acordate în temeiul prezentei secțiuni cu ajutoare acordate în temeiul secțiunii 2.2 din prezenta comunicare și viceversa. Împrumuturile și garanțiile acordate în temeiul prezentei comunicări pot fi cumulate pentru împrumuturi diferite, cu condiția ca quantumul total al împrumuturilor per beneficiar să nu depășească pragurile stabilite la punctul 67 litera (e) sau la punctul 70 litera (e). Un beneficiar poate beneficia în paralel de mai multe împrumuturi subvenționate în temeiul prezentei secțiuni, cu condiția ca quantumul total al împrumuturilor per beneficiar să nu depășească plafoanele stabilite la punctul 70 litera (e).
- (70) Comisia va considera că ajutoarele de stat acordate sub formă de împrumuturi subvenționate ca răspuns la criza actuală sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE dacă sunt îndeplinite condițiile de mai jos:
- a. împrumuturile nu sunt acordate instituțiilor de credit sau altor instituții financiare;

⁽⁸⁰⁾ Regulamentul delegat (UE) 2022/2311 al Comisiei din 21 octombrie 2022 de modificare a standardelor tehnice de reglementare prevăzute în Regulamentul delegat (UE) nr. 153/2013 în ceea ce privește măsurile de urgență temporare referitoare la cerințele în materie de garanții reale (JO L 307, 28.11.2022, p. 31).

- b. împrumuturile pot fi acordate cu rate reduse ale dobânzii care să fie cel puțin egale cu rata de bază (rata IBOR corespunzătoare scadenței de 1 an sau echivalentul acesteia, publicată de Comisie ⁽⁸¹⁾) disponibilă la 1 octombrie 2022 ⁽⁸²⁾ sau aplicabilă la momentul acordării sprijinului, la care se adaugă marjele riscului de credit prevăzute în tabelul de mai jos ⁽⁸³⁾;

Tipul de beneficiar	Marja riscului de credit pentru primul an	Marja riscului de credit pentru al 2-lea - al 3-lea an	Marja riscului de credit pentru al 4-lea - al 6-lea an
IMM-uri	25 de puncte de bază ⁽⁸⁴⁾	50 de puncte de bază ⁽⁸⁵⁾	100 de puncte de bază
Întreprinderi mari	50 de puncte de bază	100 de puncte de bază	200 de puncte de bază

- c. alternativ, statele membre pot notifica scheme luând ca bază tabelul de mai sus, dar în care scadența împrumutului și nivelul marjelor riscului de credit pot fi modulate, de exemplu o marjă forfetară a riscului de credit poate fi utilizată pentru întreaga durată a împrumutului dacă aceasta este mai mare decât marja minimă a riscului de credit aferentă primului an pentru fiecare tip de beneficiar, ajustată în funcție de scadența împrumutului în temeiul prezentului punct ⁽⁸⁶⁾ ⁽⁸⁷⁾;
- d. contractele de împrumut sunt semnate până la 31 decembrie 2023 și sunt limitate la maximum șase ani, cu excepția cazului în care sunt modulate în conformitate cu punctul 70 litera (c);
- e. cuantumul total al împrumuturilor per beneficiar nu depășește:
- 15 % din cifra de afaceri anuală totală medie a beneficiarului din ultimele trei perioade contabile închise ⁽⁸⁸⁾ sau
 - 50 % din cheltuielile cu energia din cele 12 luni anterioare celei în care se depune cererea de ajutor ⁽⁸⁹⁾;
 - cu o justificare adecvată pe care statul membru trebuie să o furnizeze Comisiei (de exemplu, în legătură cu provocările cu care s-a confruntat beneficiarul în timpul crizei actuale) ⁽⁹⁰⁾, cuantumul împrumutului poate fi majorat:
 - pentru acoperirea nevoilor de lichidități: din momentul acordării ajutorului pentru următoarele 12 luni pentru IMM-uri ⁽⁹¹⁾ și pentru următoarele 6 luni pentru întreprinderile mari;

⁽⁸¹⁾ Rate de bază calculate în conformitate cu Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont (JO C 14, 19.1.2008, p. 6) și publicate pe site-ul web al DG Concurență la adresa https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en.

⁽⁸²⁾ Pentru împrumuturile acordate până la 31 decembrie 2022 se poate utiliza rata de bază de la 1 februarie 2022.

⁽⁸³⁾ În cazul în care se aplică o perioadă de grație pentru plata dobânzilor, ratele minime ale dobânzii prevăzute la punctul 70 litera (b) trebuie respectate, iar dobânzile trebuie să curgă din prima zi a perioadei de grație și trebuie să fie capitalizate cel puțin o dată pe an. Durata contractelor de împrumut va rămâne limitată la maximum șase ani de la acordarea împrumutului, cu excepția cazului în care este modulată în conformitate cu punctul 70 litera (c), iar cuantumul total al împrumuturilor per beneficiar menționate la punctul 70 litera (e) nu va fi depășit.

⁽⁸⁴⁾ Nivelul minim al ratei globale a dobânzii (rata de bază plus marjele riscului de credit) ar trebui să fie de cel puțin 10 puncte de bază pe an.

⁽⁸⁵⁾ Nivelul minim al ratei globale a dobânzii (rata de bază plus marjele riscului de credit) ar trebui să fie de cel puțin 10 puncte de bază pe an.

⁽⁸⁶⁾ Nivelul minim al ratei globale a dobânzii (rata de bază plus marjele riscului de credit) ar trebui să fie de cel puțin 10 puncte de bază pe an.

⁽⁸⁷⁾ A se vedea rezumatul practicii decizionale privind modularea de la punctul 70 litera (c), publicat pe site-ul internet al DG Concurență, la adresa https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_en.

⁽⁸⁸⁾ În cazul în care beneficiarii măsurii sunt întreprinderi nou înființate care nu dețin trei conturi anuale închise, plafonul aplicabil prevăzut la punctul 70 litera (e) subpunctul (i) va fi calculat pe baza duratei de existență a întreprinderii la momentul depunerii cererii de ajutor de către aceasta.

⁽⁸⁹⁾ În cazul în care beneficiarii măsurii sunt întreprinderi nou înființate care nu dețin evidențe pentru toate cele douăsprezece luni precedente, plafonul aplicabil prevăzut la punctul 70 litera (e) subpunctul (ii) va fi calculat pe baza duratei de existență a întreprinderii la momentul depunerii cererii de ajutor de către aceasta.

⁽⁹⁰⁾ Justificarea relevantă ar putea viza beneficiari care își desfășoară activitatea în sectoare deosebit de afectate de efectele directe sau indirecte ale agresiunii Rusiei, inclusiv de măsurile economice restrictive luate de Uniune și de partenerii săi internaționali, precum și de contramăsurile luate de Rusia. Efectele respective pot consta inclusiv în perturbări ale lanțurilor de aprovizionare sau în plăți restante din Rusia sau Ucraina, în creșterea volatilității prețurilor pe piețele energiei și a nevoilor de garanții reale apărute ca o consecință a acestora, în riscuri sporite de atacuri cibernetice sau în creșteri de prețuri la anumiți factori de producție sau la anumite materii prime afectate de criza actuală.

⁽⁹¹⁾ Astfel cum sunt definite în anexa I la Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare.

- pentru întreprinderile mari care trebuie să furnizeze garanții financiare reale pentru activități de tranzacționare pe piețele energiei, pentru acoperirea nevoilor de lichidități derivate din aceste activități din momentul acordării garanțiilor pentru următoarele 12 luni;
 - nevoile de lichidități ar trebui stabilite prin intermediul autocertificării de către beneficiar ⁽⁹²⁾;
 - nevoile de lichidități acoperite deja de măsuri de ajutor instituite în temeiul cadrului temporar privind COVID-19 nu fac obiectul prezentei comunicări;
- f. împrumuturile vizează nevoi de capital de investiții și/sau de capital circulant;
- g. împrumuturile se pot furniza direct beneficiarilor finali sau prin intermediul instituțiilor de credit și al altor instituții financiare în calitate de intermediari financiari. Într-un astfel de caz, instituțiile de credit sau alte instituții financiare ar trebui să transfere în cea mai mare măsură posibilă beneficiarilor finali avantajele ratelor dobânzii subvenționate pentru împrumuturi. Intermediarul financiar trebuie să fie în măsură să demonstreze că utilizează un mecanism prin care se asigură că avantajele sunt transferate în cea mai mare măsură posibilă către beneficiarii finali, fără a condiționa acordarea de împrumuturi subvenționate în temeiul prezentei secțiuni de refinanțarea împrumuturilor existente.

2.4. Ajutoare pentru costuri suplimentare generate de creșterile deosebit de puternice ale prețurilor la gazele naturale și energia electrică

- (71) Dincolo de posibilitățile existente disponibile în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE și de posibilitățile prevăzute în prezenta comunicare, sprijinul temporar ar putea atenua consecințele creșterilor deosebit de puternice ale prețurilor la gazele naturale și energia electrică determinate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei. Un astfel de sprijin poate fi acordat întreprinderilor fie pe baza consumului lor actual, fie pe baza consumului lor anterior de energie. În primul caz, sprijinul ar permite continuarea activității economice a celor mai afectate întreprinderi, dar ar implica în mod inherent mai puține stimulente pentru a economisi energie. În contextul penuriei de aprovizionare cu gaze în UE, este important, de asemenea, să se mențină stimulente puternice pentru reducerea cererii și pentru trecerea treptată la reducerea consumului de gaze. Sprijinul bazat pe consumul anterior de energie ar putea menține intacte stimulentele de piață pentru a reduce consumul de energie și pentru a ajuta întreprinderile să facă față consecințelor crizei actuale, cu condiția ca beneficiarii să nu reducă în mod substanțial activitățile de producție sub nivelul necesar pentru realizarea economiilor de energie vizate și/sau să își transfere pur și simplu consumul în altă parte. Prin urmare, statele membre sunt invitate să le solicite beneficiarilor să își asume angajamente adecvate în acest sens. Pentru orice perioadă eligibilă, statele membre pot institui o schemă de sprijin fie pe baza consumului curent, fie pe baza consumului anterior de energie.
- (72) Comisia va considera ajutoarele de stat compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:
- a. ajutoarele sunt acordate până la 31 decembrie 2023 ⁽⁹³⁾;
 - b. ajutoarele se pot acorda sub formă de granturi directe, avantaje fiscale ⁽⁹⁴⁾ și de plată ori sub alte forme, cum ar fi, de exemplu, avansuri rambursabile, garanții ⁽⁹⁵⁾, împrumuturi ⁽⁹⁶⁾ și titluri de capital, cu condiția ca valoarea nominală totală a acestor măsuri să nu depășească plafoanele aplicabile în ceea ce privește intensitatea ajutorului și plafoanele ajutoarelor. Toate cifrele utilizate trebuie să fie brute, și anume înainte de deducerea impozitelor sau a altor taxe;

⁽⁹²⁾ Planul de lichidități poate include atât costurile cu capitalul circulant, cât și costurile de investiții. Comisia clarifică faptul că atât timp cât prezenta comunicare este în vigoare, statele membre pot acorda, în temeiul prezentei secțiuni, împrumuturi subvenționate suplimentare beneficiarilor care au primit deja un astfel de sprijin pentru a ține seama de noile nevoi de lichidități care nu au fost incluse în evaluarea inițială a nevoilor de lichidități. Orice astfel de sprijin trebuie să respecte toate condițiile prevăzute în prezenta comunicare și trebuie să ofere asigurarea că aceleași nevoi de lichidități sunt acoperite o singură dată.

⁽⁹³⁾ Prin derogare, atunci când ajutorul este acordat numai după o verificare ex post a documentelor justificative ale beneficiarului, iar statul membru decide să nu includă posibilitatea de a acorda plăți în avans în conformitate cu punctul 74, ajutorul poate fi acordat până la 31 martie 2024, cu condiția respectării perioadei eligibile stabilite la punctul 72 litera (e).

⁽⁹⁴⁾ În cazul în care ajutoarele se acordă sub formă de avantaj fiscal, obligația fiscală pentru care se acordă avantajul respectiv trebuie să fi survenit cel târziu la 31 decembrie 2023.

⁽⁹⁵⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de garanții în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 67 litera (i).

⁽⁹⁶⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de împrumuturi în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 70 litera (g).

- c. ajutoarele acordate sub formă de avansuri rambursabile, garanții, împrumuturi sau alte instrumente rambursabile pot fi convertite în alte forme de ajutor, cum ar fi granturile, cu condiția ca această conversie să aibă loc până la 30 iunie 2024;
- d. ajutoarele sunt acordate pe baza unei scheme cu un buget estimat. Statele membre pot limita ajutoarele la activitățile care sprijină sectoare economice specifice de importanță deosebită pentru economie sau pentru securitatea și reziliența pieței interne, ținând seama, de exemplu, de criteriile de prioritizare a clienților critici neprotejați prevăzute în Comunicarea „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă” ⁽⁹⁷⁾. Aceste limite trebuie însă concepute în sens larg și nu trebuie să conducă la o limitare artificială a potențialilor beneficiari;
- e. în sensul prezentei secțiuni, costurile eligibile se calculează pe baza consumului de gaze naturale (inclusiv ca materie primă), de energie electrică și de încălzire și răcire ⁽⁹⁸⁾ produse direct din gaze naturale și energie electrică achiziționate de beneficiar ⁽⁹⁹⁾.

Costul maxim eligibil se calculează conform următoarei formule:

$$(p(t) - p(\text{ref}) * 1,5) * q$$

unde:

- t este o lună dată sau o perioadă formată din mai multe luni consecutive cuprinsă între 1 februarie 2022 și 31 decembrie 2023 cel târziu („perioada eligibilă”)
- ref este perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2021 („perioada de referință”)
- p(t) este prețul mediu per unitate consumată de beneficiar în perioada eligibilă (de exemplu, în EUR/MWh)
- p(ref) este prețul mediu per unitate consumată de beneficiar în perioada de referință (de exemplu, în EUR/MWh)
- q este cantitatea achiziționată de la furnizori externi și consumată de beneficiar în calitate de consumator final ⁽¹⁰⁰⁾. Acesta poate fi stabilit de un stat membru fie ca:
- q(t), respectiv consumul beneficiarului în perioada eligibilă sau
- q(ref), respectiv consumul beneficiarului în perioada de referință.

Începând cu 1 septembrie 2022, q nu poate depăși 70 % din consumul beneficiarului pentru aceeași perioadă a anului 2021.

- f. ajutorul total per beneficiar nu depășește 50 % din costurile eligibile, iar ajutorul total per întreprindere per stat membru nu depășește 4 milioane EUR în niciun moment;
- g. ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni pot fi cumulate cu ajutoarele acordate în temeiul secțiunii 2.1, cu condiția ca plafoanele aplicabile ale ajutoarelor pentru fiecare întreprindere în temeiul prezentei secțiuni să nu fie depășite. Pentru același volum de consum, ajutorul acordat în temeiul prezentei secțiuni, calculat pe baza consumului anterior [q(ref)] nu poate fi cumulat cu ajutorul acordat în temeiul secțiunii 2.7.

(73) În anumite situații, pot fi necesare ajutoare suplimentare pentru beneficiarii care se confruntă cu dificultăți în urma unei reduceri a performanței economice în timpul crizei. Statele membre pot acorda ajutoare care depășesc valorile calculate în temeiul punctului 72 litera (f), în cazul în care, pe lângă îndeplinirea condițiilor de la punctul 72 literele (a)-(e) și litera (g), sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a. ajutorul total per beneficiar nu depășește 40 % din costurile eligibile, iar ajutorul total per întreprindere per stat membru nu depășește 100 milioane EUR în niciun moment;

⁽⁹⁷⁾ COM/2022/360 final, 20.7.2022.

⁽⁹⁸⁾ În cazul rețelilor de încălzire sau răcire centralizată, este posibil să nu se poată determina întotdeauna cu precizie combustibilul utilizat de sursa centrală. În astfel de situații, statele membre se pot baza pe certificări din partea operatorilor de încălzire centralizată sau pe estimări care indică mixul energetic al rețelilor respective și pot utiliza informațiile respective pentru a calcula ponderea consumului de încălzire/răcire care poate fi eligibilă pentru compensare în temeiul prezentei secțiuni.

⁽⁹⁹⁾ În sensul secțiunii 2.4, „beneficiar” înseamnă o întreprindere sau o entitate juridică care face parte dintr-o întreprindere.

⁽¹⁰⁰⁾ Astfel cum a demonstrat beneficiarul, de exemplu, pe baza facturii corespunzătoare. Se contabilizează numai consumul de energie din partea utilizatorilor finali și se exclud vânzările și producția proprie. Se exclud consumul de energie al sectorului energetic în sine și pierderile survenite în timpul transformării și distribuției energiei.

- b. pentru beneficiarii care se califică drept „întreprinderi mari consumatoare de energie” ⁽¹⁰¹⁾, ajutorul total per beneficiar poate fi majorat la maximum 65 % din costurile eligibile, iar ajutorul total per întreprindere per stat membru nu poate depăși 50 de milioane EUR în niciun moment. În plus, beneficiarul trebuie să demonstreze că beneficiază fie de o reducere a EBITDA ⁽¹⁰²⁾ (excluzând ajutorul) de cel puțin 40 % în perioada eligibilă în comparație cu perioada de referință, fie de un EBITDA negativ (excluzând ajutorul) în perioada eligibilă;
- c. pentru beneficiarii care se califică drept „întreprinderi mari consumatoare de energie” care își desfășoară activitatea în unul sau mai multe sectoare sau subsectoare enumerate în lista din anexa I ⁽¹⁰³⁾, ajutorul total per beneficiar poate fi majorat la maximum 80 % din costurile eligibile, iar ajutorul total per întreprindere per stat membru nu poate depăși 150 de milioane EUR în niciun moment. În plus, beneficiarul trebuie să demonstreze că beneficiază fie de o reducere a EBITDA (excluzând ajutorul) de cel puțin 40 % în perioada eligibilă în comparație cu perioada de referință, fie de un EBITDA negativ (excluzând ajutorul) în perioada eligibilă;
- d. În cazul ajutoarelor acordate în temeiul punctului 73 literele (a), (b) și (c), EBITDA al beneficiarului în perioada eligibilă, inclusiv ajutorul total, nu poate depăși 70 % din EBITDA din perioada de referință. În cazurile în care EBITDA a fost negativ în perioada de referință, este posibil ca ajutorul să nu conducă la o creștere a EBITDA în perioada eligibilă de peste 0.
- (74) În temeiul acestei secțiuni, autoritatea care acordă ajutorul poate efectua o plată în avans în contul beneficiarului. În acest sens, autoritatea care acordă ajutorul se poate baza pe estimări ale criteriilor de eligibilitate din prezenta secțiune, cu condiția respectării plafoanelor de ajutor din prezenta secțiune. Autoritatea care acordă ajutorul instituie un proces pentru a verifica *ex post* cerințele de eligibilitate și plafoanele ajutoarelor relevante pe baza datelor reale și pentru a recupera orice plată reprezentând ajutor care nu îndeplinește criteriile de eligibilitate sau care depășește plafoanele ajutoarelor, în termen de cel mult șase luni de la încheierea perioadei eligibile.

2.5. Ajutoare pentru accelerarea introducerii energiei din surse regenerabile și pentru stocarea energiei relevante pentru REPowerEU

- (75) Pe lângă posibilitățile existente, disponibile în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, este esențial, în contextul crizei actuale și al planului REPowerEU ⁽¹⁰⁴⁾, să se accelereze și să se extindă punerea la dispoziție a energiei din surse regenerabile într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, în vederea reducerii rapide a dependenței de importurile de combustibili fosili, a accelerării tranziției energetice și a obținerii de prețuri la energie mai mici și mai puțin volatile. Ajutoarele de stat acordate pentru a accelera introducerea energiei din surse regenerabile și pentru capacitatea de stocare a energiei sunt parte integrantă a unei soluții adecvate, necesare și specifice prin care se vizează reducerea dependenței de combustibilii fosili importați în contextul actual. Având în vedere necesitatea urgentă de a asigura implementarea rapidă a proiectelor care accelerează introducerea energiei din surse regenerabile și stocarea energiei, se justifică, cu titlu temporar, anumite simplificări pentru punerea în aplicare a măsurilor de sprijin, pentru a permite aplicarea REPowerEU.

⁽¹⁰¹⁾ O „întreprindere mare consumatoare de energie” este o entitate juridică în care achizițiile de produse energetice (inclusiv alte produse energetice decât gazele naturale și energia electrică) reprezintă cel puțin 3,0 % din valoarea producției sau din cifra de afaceri, pe baza datelor din rapoartele contabile financiare pentru anul calendaristic 2021. În mod alternativ, pot fi utilizate datele pentru primul semestru al anului 2022, caz în care beneficiarul se poate califica drept „întreprindere mare consumatoare de energie” dacă achizițiile de produse energetice (inclusiv alte produse energetice decât gazele naturale și energia electrică) reprezintă cel puțin 6,0 % din valoarea producției sau din cifra de afaceri.

⁽¹⁰²⁾ EBITDA înseamnă câștigurile înainte de dobânzi, taxe, depreciere și amortizare, excluzând deprecierea punctuale.

⁽¹⁰³⁾ Anexa I enumeră sectoarele și subsectoarele considerate a fi deosebit de expuse la pierderea competitivității din cauza crizei energetice, pentru care intensitatea schimburilor comerciale ale (sub)sectorului cu țări terțe și intensitatea emisiilor reprezintă indicatori obiectivi. Se consideră că un beneficiar își desfășoară activitatea într-un sector sau subsector enumerat în anexa I în conformitate cu clasificarea beneficiarului în conturile naționale sectoriale sau dacă una sau mai multe dintre activitățile pe care le desfășoară și care sunt incluse în anexa I au generat mai mult de 50 % din cifra sa de afaceri sau din valoarea sa de producție în 2021.

⁽¹⁰⁴⁾ COM/2022/230 final, 18 mai 2022.

- (76) Pentru introducerea mai rapidă a energiei din surse regenerabile și stocarea energiei pot fi necesare investiții complementare în infrastructura energetică, inclusiv extinderea rețelei. În conformitate cu Comunicarea privind noțiunea de ajutor ⁽¹⁰⁵⁾, sprijinul acordat pentru infrastructura energetică în cadrul unui monopol legal nu face obiectul normelor privind ajutoarele de stat. În sectorul energetic, acest lucru este deosebit de relevant în cazul statelor membre a căror legislație prevede că doar operatorul de sistem de transport sau operatorul de sistem de distribuție are competențe în materie de construcție și exploatare a anumitor infrastructuri.

2.5.1. *Ajutoare pentru investiții acordate pentru accelerarea introducerii energiei din surse regenerabile și pentru stocarea energiei*

- (77) Comisia va considera că ajutoarele pentru investiții acordate pentru promovarea energiei din surse regenerabile și pentru stocarea energiei sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a. ajutoarele se acordă pentru una dintre activitățile următoare:

- (i) investiții pentru producția de energie din surse regenerabile, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2018/2001 ⁽¹⁰⁶⁾, inclusiv producția de hidrogen din surse regenerabile și de combustibili pe bază de hidrogen din surse regenerabile, dar excluzând producția de energie electrică din hidrogen din surse regenerabile;
- (ii) investiții în stocarea energiei electrice ⁽¹⁰⁷⁾ și în stocarea energiei termice ⁽¹⁰⁸⁾ (și în combinație cu unul dintre celelalte tipuri de investiții care fac obiectul prezentei secțiuni);
- (iii) investiții în stocarea hidrogenului din surse regenerabile, a biocombustibililor, a biolichidelor, a biogazului (inclusiv biometanul) și a combustibililor din biomasă care obțin anual cel puțin 75 % din conținutul lor de la o instalație de producție a hidrogenului din surse regenerabile, a biocombustibililor, a biolichidelor, a biogazului sau a combustibililor din biomasă, conectată direct;

b. ajutoarele se acordă pe baza unei scheme cu un volum al capacității și un buget estimative;

c. schemele de sprijin se pot limita la una sau mai multe din tehnologiile menționate la punctul 77 litera (a), dar nu trebuie să includă nicio limitare artificială sau discriminare (inclusiv în ceea ce privește acordarea de licențe, permise sau concesiuni, atunci când acestea sunt necesare);

d. ajutoarele se acordă până la 31 decembrie 2025. Cu excepția tehnologiilor eoliene offshore, instalațiile trebuie să fie finalizate și să fie în funcțiune în termen de 36 de luni de la data acordării ajutorului. Schema de sprijin ar trebui să prevadă un sistem eficace de sancțiuni în cazul în care nu se respectă acest termen;

e. ajutoarele se acordă sub formă de granturi directe, avansuri rambursabile, împrumuturi ⁽¹⁰⁹⁾, garanții ⁽¹¹⁰⁾ sau avantaje fiscale, inclusiv credite fiscale;

⁽¹⁰⁵⁾ A se vedea Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO C 262, 19.7.2016, p. 1). Având în vedere că noțiunea de ajutor de stat este un concept obiectiv și juridic definit direct prin tratat (Hotărârea Curții de Justiție din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia, C-487/06 P, ECLI: EU: C:2008:757, punctul 111), opiniile exprimate la punctele 373-375 nu aduc atingere interpretării de către instanțele Uniunii a noțiunii de ajutor de stat (Hotărârea Curții de Justiție din 21 iulie 2011, Alcoa Trasformazioni/Comisia, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, punctul 125); în ceea ce privește interpretarea tratatului, referința principală este întotdeauna jurisprudența instanțelor Uniunii.

⁽¹⁰⁶⁾ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

⁽¹⁰⁷⁾ Stocarea energiei electrice înseamnă amânarea utilizării finale a energiei electrice pentru un moment ulterior celui în care a fost produsă sau conversia energiei electrice într-o formă de energie care poate fi stocată, stocarea energiei respective și reconversia ulterioară a energiei respective în energie electrică.

⁽¹⁰⁸⁾ Stocarea energiei termice înseamnă amânarea utilizării finale a energiei termice pentru un moment ulterior celui în care a fost produsă sau conversia energiei electrice sau termice într-o formă de energie care poate fi stocată, stocarea energiei respective și, dacă este cazul, conversia sau reconversia ulterioară a energiei respective în energie termică pentru uz final (și anume, încălzire sau răcire).

⁽¹⁰⁹⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de împrumuturi în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 70 litera (g).

⁽¹¹⁰⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de garanții în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 67 litera (i).

- f. valoarea ajutorului:
- (i) fie este stabilită printr-o procedură de ofertare concurențială care este deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie, are la bază criterii obiective care sunt definite *ex ante* și care reduc la minimum riscul de ofertare strategică și de subcotare ⁽¹¹¹⁾. Cel puțin 70 % din totalul criteriilor de selecție utilizate pentru clasificarea ofertelor trebuie definite în termeni de ajutor per unitate de protecție a mediului (cum ar fi EUR per tonă de CO₂ redus) sau de ajutor per unitate de producție de energie sau capacitate de energie instalată; fie
 - (ii) este stabilită pe cale administrativă de către statul membru, în baza datelor privind costul investițiilor aferent fiecărui proiect care beneficiază de sprijin;
- g. ajutoarele pentru instalațiile solare fotovoltaice, pentru instalațiile eoliene onshore și offshore și pentru instalațiile hidroelectrice se acordă numai în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale, în conformitate cu punctul 77 litera (f) subpunctul (i);
- h. prin derogare de la punctul 77 litera (g) de mai sus, procedura de ofertare concurențială nu este obligatorie în cazul instalațiilor solare fotovoltaice, al instalațiilor eoliene onshore și offshore și al instalațiilor hidroelectrice atunci când ajutorul acordat per întreprindere, per proiect nu depășește 30 de milioane EUR, iar proiectele care beneficiază de sprijin sunt proiecte mici care sunt definite:
- (i) ca proiecte cu o capacitate instalată egală cu 1 MW sau mai mică de 1 MW sau
 - (ii) ca proiecte cu o capacitate instalată egală cu 6 MW sau mai mică de 6 MW, dacă sunt deținute în proporție de 100 % de IMM-uri sau de comunități de energie din surse regenerabile sau
 - (iii) doar în cazul producției de energie eoliene, ca proiecte cu o capacitate instalată egală cu 18 MW sau mai mică de 18 MW, dacă acestea sunt deținute în proporție de 100 % de întreprinderi mici și microîntreprinderi sau de comunități de energie din surse regenerabile;
- în această situație, ajutorul se stabilește pe cale administrativă, în baza punctului 77 litera (f) subpunctul (ii);
- i. intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească:
- (i) 100 % din costurile totale ale investiției atunci când ajutorul este stabilit în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale pe baza punctului 77 litera (f) subpunctul (i) sau
 - (ii) 45 % din costurile totale ale investiției, atunci când ajutorul este stabilit pe cale administrativă, pe baza punctului 77 litera (f) subpunctul (ii). Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 20 de puncte procentuale în cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mici și cu 10 puncte procentuale în cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mijlocii;
- j. în cazul în care ajutoarele se acordă pentru producția de hidrogen din surse regenerabile sau pentru producția de combustibili pe bază de hidrogen din surse regenerabile ⁽¹¹²⁾, statul membru trebuie să se asigure că hidrogenul și combustibilii pe bază de hidrogen sunt produși din surse regenerabile de energie în conformitate cu metodologiile pentru combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi, stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 și în actele delegate sau de punere în aplicare a acesteia;
- k. în cazul în care ajutoarele se acordă pentru producția de biocombustibili, biolichide, biogaz (inclusiv biometan) și combustibili din biomasă, statul membru trebuie să se asigure că combustibilii care beneficiază de ajutor respectă criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Directiva (UE) 2018/2001 și în actele delegate sau de punere în aplicare a acesteia;
- l. ajutoarele se acordă pentru capacitățile nou-instalate sau re tehnologizate ⁽¹¹³⁾. Valoarea ajutorului nu trebuie să fie corelată cu producția de energie. În cazul capacităților re tehnologizate, numai costurile suplimentare legate de capacitatea re tehnologizată sunt eligibile pentru ajutor;

⁽¹¹¹⁾ Volumele de capacitate scoase la licitație trebuie stabilite astfel încât să se asigure că procedura de ofertare este efectiv concurențială. Statul membru trebuie să dovedească plauzibilitatea faptului că volumul licitat va corespunde ofertei potențiale de proiecte. În acest scop, se poate face referire la licitațiile anterioare, la obiectivele tehnologice din Planul național privind energia și clima sau se poate introduce un mecanism de salvgardare în cazul riscului de licitații subcotate. În cazul unei subcotări repetate a procedurilor de ofertare concurențiale, statul membru trebuie să introducă măsuri corective pentru orice schemă viitoare pe care o notifică Comisiei pentru aceeași tehnologie.

⁽¹¹²⁾ Combustibili lichizi și gazoși obținuți din hidrogen din surse regenerabile, al căror conținut energetic provine din surse regenerabile, altele decât biomasă.

⁽¹¹³⁾ Prin re tehnologizare se înțelege reînnoirea centralelor electrice care produc energie din surse regenerabile, inclusiv înlocuirea totală sau parțială a instalațiilor sau a sistemelor și echipamentelor de operare în scopul înlocuirii capacității sau al creșterii eficienței sau capacității instalației.

- m. ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni pot fi cumulate cu orice alt ajutor de stat, cu excepția ajutoarelor acordate în temeiul secțiunii 2.5.2 din prezenta comunicare, sau cu fonduri gestionate la nivel central, atât timp cât măsurile respective se referă la costuri eligibile identificabile diferite. Ajutoarele pot fi cumulate cu ajutoare de stat, cu excepția ajutoarelor acordate în temeiul secțiunii 2.5.2 din prezenta comunicare, sau cu fonduri gestionate la nivel central în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai dacă cumularea respectivă nu are ca rezultat depășirea intensității aplicabile a ajutoarelor prevăzute la punctul 77 litera (i) ⁽¹¹⁴⁾;
- n. ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni pot fi cumulate cu ajutoarele acordate în temeiul secțiunii 2.5.2 din prezenta comunicare numai în cazul în care schema de ajutoare notificată prevede această posibilitate la momentul notificării inițiale;
- o. se pot acorda ajutoare pentru investiții pentru care lucrările au început la 9 martie 2023, cu excepția investițiilor eligibile în temeiul cadrului temporar de criză anterior, caz în care lucrările pot să fi început la 20 iulie 2022; pentru proiectele inițiate înainte de 9 martie 2023, sau înainte de 20 iulie 2022 în cazul investițiilor eligibile în temeiul cadrului temporar de criză anterior, se pot acorda ajutoare dacă este necesar să se accelereze investiția sau să se extindă în mod semnificativ sfera de aplicare a acesteia. În astfel de cazuri, sunt eligibile pentru a beneficia de ajutoare doar costurile suplimentare legate de eforturile de accelerare sau de extindere a sferei de aplicare;
- p. ajutoarele trebuie să determine beneficiarul să realizeze o investiție pe care, în absența ajutoarelor, nu ar realiza-o sau pe care ar desfășura-o în mod limitat sau diferit. Comisia consideră că, având în vedere provocările economice excepționale cu care se confruntă întreprinderile din cauza crizei actuale, în general, în absența ajutoarelor, beneficiarii și-ar continua activitățile fără schimbări, în măsura în care continuarea activităților nu implică o încălcare a dreptului Uniunii;
- q. statul membru trebuie să asigure respectarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative”.

2.5.2. Ajutoare de exploatare acordate pentru accelerarea introducerii energiei din surse regenerabile și pentru stocarea energiei

- (78) Comisia va considera că ajutoarele de exploatare acordate pentru promovarea energiei din surse regenerabile și pentru stocarea energiei sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
- a. ajutoarele se acordă pentru una dintre activitățile următoare:
 - (i) producția de energie din surse regenerabile, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2018/2001, inclusiv producția de hidrogen din surse regenerabile și de combustibili pe bază de hidrogen din surse regenerabile, dar excluzând producția de energie electrică din hidrogen din surse regenerabile;
 - (ii) exploatarea instalațiilor de stocare a energiei electrice ⁽¹¹⁵⁾ și a celor de stocare a energiei termice ⁽¹¹⁶⁾ (și în combinație cu unul dintre celelalte tipuri de investiții care fac obiectul prezentei secțiuni);
 - (iii) exploatarea instalațiilor de stocare a hidrogenului din surse regenerabile, a biocombustibililor, a biolichidelor, a biogazului (inclusiv biometanul) și a combustibililor din biomasă care obțin anual cel puțin 75 % din conținutul lor de la o instalație de producție a hidrogenului din surse regenerabile, a biocombustibililor, a biolichidelor, a biogazului sau a combustibililor din biomasă, conectată direct;
 - b. ajutorul se acordă pe baza unei scheme cu o capacitate estimată sau un volum de producție estimat și un buget estimat;
 - c. schemele de sprijin se pot limita la una sau mai multe din tehnologiile menționate la punctul 78 litera (a), dar nu trebuie să includă nicio limitare artificială sau discriminare (inclusiv în ceea ce privește acordarea de licențe, permise sau concesiuni, atunci când acestea sunt necesare);
 - d. ajutoarele se acordă până la 31 decembrie 2025. Cu excepția tehnologiilor eoliene offshore, instalațiile trebuie să fie finalizate și să fie în funcțiune în termen de 36 de luni de la data acordării ajutorului. Schema de sprijin ar trebui să prevadă un sistem eficace de sancțiuni în cazul în care nu se respectă acest termen;

⁽¹¹⁴⁾ În cazul în care statul membru permite un astfel de cumul, acesta trebuie să specifice, pentru fiecare măsură, metoda utilizată pentru a asigura respectarea condițiilor prevăzute la prezentul punct.

⁽¹¹⁵⁾ Astfel cum sunt definite în nota de subsol 107.

⁽¹¹⁶⁾ Astfel cum sunt definite în nota de subsol 108.

- e. ajutoarele se acordă sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență ⁽¹¹⁷⁾, în legătură cu producția de energie a instalației și cu o durată a contractului de cel mult 20 de ani de la data la care începe să funcționeze instalația care beneficiază de ajutor ⁽¹¹⁸⁾;
- f. valoarea ajutorului este stabilită:
- (i) fie printr-o procedură de ofertare concurențială care este deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie, are la bază criterii obiective care sunt definite *ex ante* și care reduc la minimum riscul de ofertare strategică și de subcotare ⁽¹¹⁹⁾. Cel puțin 70 % din totalul criteriilor de selecție utilizate pentru clasificarea ofertelor trebuie definite în termeni de ajutor per unitate de protecție a mediului (cum ar fi EUR per tonă de CO₂ redus) sau de ajutor per unitate de producție de energie sau capacitate de energie); fie
 - (ii) având prețul de exercitare fixat pe cale administrativă de autoritatea competentă de reglementare în domeniul energiei ⁽¹²⁰⁾ pentru a acoperi costurile nete preconizate, inclusiv costul mediu ponderat al capitalului estimat, și luând în considerare toate veniturile principale și orice ajutor deja primit;
- g. ajutoarele pentru producția de energie electrică în instalații solare fotovoltaice, instalații eoliene onshore și offshore și instalații hidroelectrice se acordă numai în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale, în conformitate cu punctul 78 litera (f) subpunctul (i);
- h. prin derogare de la punctul 78 litera (g) de mai sus, procedura de ofertare concurențială nu este obligatorie în cazul producției de energie electrică în instalații solare fotovoltaice, instalații eoliene onshore și offshore și instalații hidroelectrice atunci când ajutorul acordat per întreprindere, per proiect nu depășește 30 de milioane EUR, iar proiectele care beneficiază de sprijin sunt proiecte mici care sunt definite:
- (i) ca proiecte cu o capacitate instalată egală cu 1 MW sau mai mică de 1 MW sau
 - (ii) ca proiecte cu o capacitate instalată egală cu 6 MW sau mai mică de 6 MW, dacă sunt deținute în proporție de 100 % de IMM-uri sau de comunități de energie din surse regenerabile sau
 - (iii) doar în cazul producției de energie eoliene, ca proiecte cu o capacitate instalată egală cu 18 MW sau mai mică de 18 MW, dacă acestea sunt deținute în proporție de 100 % de întreprinderi mici și microîntreprinderi sau de comunități de energie din surse regenerabile;
- în această situație, ajutorul se stabilește pe cale administrativă, în baza punctului 78 litera (f) subpunctul (ii);
- i. ajutoarele trebuie să fie concepute astfel încât să prevină orice denaturare nejustificată a funcționării eficiente a piețelor și, în special, să mențină stimulentele operaționale eficiente și semnalele de preț. În special, beneficiarii nu ar trebui să fie stimulați să își ofere producția sub costurile lor marginale și nu trebuie să primească ajutor pentru producție în nicio perioadă în care valoarea de piață a producției respective este negativă ⁽¹²¹⁾;

⁽¹¹⁷⁾ Un „contract bidirecțional pentru diferență” înseamnă un contract semnat între un operator al unei instalații de producere a energiei electrice și un omolog, de obicei o entitate publică, care oferă atât protecție în ceea ce privește remunerația minimă, cât și o limită pentru remunerația excesivă. Contractul este semnat pentru a menține stimulentele destinate instalației de producere a energiei electrice, pentru ca aceasta să funcționeze și să participe eficient pe piețele energiei.

⁽¹¹⁸⁾ Plățile de sprijin efectuate în temeiul contractului trebuie să se limiteze la 20 de ani, dar statele membre au libertatea de a prevedea obligația ca instalațiile să continue să efectueze rambursări în temeiul contractelor atât timp cât facilitarea care beneficiază de sprijin continuă să funcționeze.

⁽¹¹⁹⁾ Volumele de capacitate sau de producție scoase la licitație trebuie stabilite astfel încât să se asigure că procedura de ofertare este efectiv concurențială. Statul membru trebuie să dovedească plauzibilitatea faptului că volumul licitat va corespunde ofertei potențiale de proiecte. În acest scop, se poate face referire la licitațiile anterioare, la obiectivele tehnologice din Planul național privind energia și clima sau se poate introduce un mecanism de salvagardare în cazul riscului de licitații subcotate. În cazul unei subcotări repetate a procedurilor de ofertare concurențiale, statul membru trebuie să introducă măsuri corective pentru orice schemă viitoare pe care o notifică Comisiei pentru aceeași tehnologie.

⁽¹²⁰⁾ „Autoritate de reglementare” înseamnă o autoritate de reglementare desemnată de fiecare stat membru în temeiul articolului 57 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944 (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

⁽¹²¹⁾ Instalațiile de producere a energiei electrice din surse regenerabile de mici dimensiuni pot beneficia de un sprijin direct pentru prețuri care acoperă toate costurile de funcționare și nu le impune să își vândă energia electrică pe piață, în conformitate cu derogarea prevăzută la articolul 4 alineatul (3) din Directiva (UE) 2018/2001. Instalațiile vor fi considerate ca fiind de mici dimensiuni dacă capacitatea lor se situează sub pragul aplicabil prevăzut la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (reformare) (JO L 158, 14.6.2019, p. 54).

- j. în cazul în care ajutoarele se acordă pentru producția de hidrogen din surse regenerabile sau pentru producția de combustibili pe bază de hidrogen din surse regenerabile ⁽¹²²⁾, statul membru trebuie să se asigure că hidrogenul și combustibilii pe bază de hidrogen sunt produși din surse regenerabile de energie în conformitate cu metodologiile pentru combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi, stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 și în actele delegate sau de punere în aplicare a acesteia;
 - k. în cazul în care ajutoarele se acordă pentru producția de biocombustibili, biolichide, biogaz (inclusiv biometan) și combustibili din biomasă, statul membru trebuie să se asigure că combustibilii care beneficiază de ajutor respectă criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Directiva (UE) 2018/2001 și în actele delegate sau de punere în aplicare a acesteia;
 - l. ajutoarele se acordă pentru capacitățile nou instalate sau re tehnologizate ⁽¹²³⁾;
 - m. ajutoarele prevăzute în prezenta secțiune pot fi cumulate cu orice alt ajutor de stat sau cu fonduri gestionate la nivel central, atât timp cât măsurile respective se referă la costuri eligibile identificabile diferite. Ajutoarele pot fi cumulate cu ajutoare de stat sau cu fonduri gestionate la nivel central în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu duce la depășirea a 100 % din costurile nete preconizate, astfel cum sunt definite la punctul 78 litera (f) subpunctul (ii) ⁽¹²⁴⁾;
 - n. se pot acorda ajutoare pentru instalațiile pentru care lucrările au început la 9 martie 2023, cu excepția investițiilor eligibile în temeiul cadrului temporar de criză anterior, caz în care lucrările pot să fi început la 20 iulie 2022; pentru proiectele inițiate înainte de 9 martie 2023, sau înainte de 20 iulie 2022 în cazul investițiilor eligibile în temeiul cadrului temporar de criză anterior, se pot acorda ajutoare dacă este necesar să se accelereze investiția sau să se extindă în mod semnificativ sfera de aplicare a acesteia. În astfel de cazuri, sunt eligibile pentru a beneficia de ajutoare doar costurile suplimentare legate de eforturile de accelerare sau de extindere a sferei de aplicare;
 - o. ajutoarele trebuie să determine beneficiarul să întreprindă o activitate pe care, în absența ajutoarelor, nu ar realiza-o sau ar desfășura-o în mod limitat sau diferit. Comisia consideră că, având în vedere provocările economice excepționale cu care se confruntă întreprinderile din cauza crizei actuale, în general, în absența ajutoarelor, beneficiarii și-ar continua activitățile fără schimbări, în măsura în care continuarea activităților nu implică o încălcare a dreptului Uniunii;
 - p. statul membru trebuie să asigure respectarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative”.
- (79) Comisia va considera că ajutoarele pentru creșterea capacității maxime de producție a energiei electrice a instalațiilor existente, fără a întreprinde investiții suplimentare, sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
- a. instalația existentă este conectată la rețea înainte de 1 octombrie 2022 și a beneficiat de un ajutor aprobat de Comisie în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE sau exceptat de la obligația de notificare;
 - b. ajutoarele sunt necesare pentru a mări capacitatea maximă a instalațiilor existente, astfel încât capacitatea acestora să fie mărită cu până la 1 MW per instalație sau echivalent, fără a se efectua investiții suplimentare;
 - c. ajutoarele se acordă până la 31 decembrie 2023, iar perioada eligibilă pentru sprijin în cadrul măsurii de ajutor se încheie la 31 decembrie 2024;
 - d. ajutoarele respectă cerințele prevăzute la punctul 78 literele (a), (b), (c), (e), (i) și (j);
 - e. ajutoarele acordate în temeiul acestei măsuri nu trebuie să fie cumulate cu alte ajutoare care sprijină aceeași capacitate suplimentară.

⁽¹²²⁾ Combustibili lichizi și gazoși obținuți din hidrogen din surse regenerabile, al căror conținut energetic provine din surse regenerabile, altele decât biomasă.

⁽¹²³⁾ Astfel cum sunt definite în nota de subsol 113.

⁽¹²⁴⁾ În cazul în care statul membru permite un astfel de cumul, acesta trebuie să specifice, pentru fiecare măsură, metoda utilizată pentru a asigura respectarea condițiilor prevăzute la prezentul punct.

2.6. Ajutoare pentru decarbonizarea proceselor de producție industrială prin electrificare și/sau utilizarea hidrogenului produs din surse regenerabile de energie și a hidrogenului electrolitic care îndeplinesc anumite condiții, precum și pentru măsuri de eficiență energetică

- (80) Dincolo de posibilitățile existente disponibile în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, este esențial, în contextul crizei actuale și al planului REPowerEU, să se faciliteze investițiile în decarbonizarea activităților industriale, în vederea reducerii rapide a dependenței de importurile de combustibili fosili. Accelerarea măsurilor de electrificare și de eficiență energetică în industrie, precum și introducerea de tehnologii care utilizează hidrogen din surse regenerabile și hidrogen electrolitic care îndeplinesc condițiile de la punctul 81 litera (i) sau combustibili pe bază de hidrogen din surse regenerabile care îndeplinesc condițiile de la punctul 81 litera (h) fac parte dintr-o soluție adecvată, necesară și specifică de reducere a dependenței de combustibilii fosili importați.
- (81) Comisia va considera compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE ajutoarele pentru investiții care conduc la (i) o reducere substanțială a emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile industriale care se bazează în prezent pe combustibili fosili ca sursă de energie sau materie primă sau (ii) o reducere substanțială a consumului de energie în activitățile și procesele industriale, cu condiția să fie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
- ajutoarele se acordă pe baza unei scheme cu un buget estimat;
 - valoarea maximă a ajutoarelor individuale care pot fi acordate fiecărei întreprinderi nu trebuie, în principiu, să depășească 10 % din bugetul total disponibil pentru o astfel de schemă sau 200 de milioane EUR. Pe baza unei justificări adecvate pe care statul membru trebuie să o furnizeze Comisiei spre evaluare, Comisia poate accepta scheme de ajutoare care prevăd acordarea de ajutoare individuale a căror valoare depășește 10 % din bugetul total disponibil pentru schemă;
 - ajutoarele se acordă sub formă de granturi directe, avansuri rambursabile, împrumuturi ⁽¹²⁵⁾, garanții ⁽¹²⁶⁾ sau avantaje fiscale, inclusiv credite fiscale;
 - investițiile ⁽¹²⁷⁾ trebuie să îi permită beneficiarului să efectueze una dintre următoarele acțiuni sau ambele:
 - să reducă cu cel puțin 40 %, comparativ cu situația anterioară acordării ajutoarelor, emisiile directe de gaze cu efect de seră generate de instalația sa industrială care se bazează în prezent pe combustibili fosili ca sursă de energie sau ca materie primă, prin electrificarea proceselor de producție sau prin trecerea la utilizarea hidrogenului produs din surse regenerabile de energie și a hidrogenului electrolitic care îndeplinesc condițiile de la punctul 81 literele (g) și (i) sau a combustibililor pe bază de hidrogen din surse regenerabile care îndeplinesc condițiile de la punctul 81 litera (h) pentru a înlocui combustibilii fosili; în scopul verificării reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, trebuie luate în considerare și emisiile efective provenite din arderea biomasei ⁽¹²⁸⁾;
 - să reducă cu cel puțin 20 %, comparativ cu situația anterioară acordării ajutoarelor, consumul de energie al instalațiilor industriale legat de activitățile care beneficiază de ajutor ⁽¹²⁹⁾;
 - în cazul investițiilor legate de activitățile care fac obiectul schemei de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), ajutorul trebuie să conducă la o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ale instalației beneficiare care se situează sub valorile de referință relevante pentru alocarea cu titlu gratuit prevăzute în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/447 al Comisiei ⁽¹³⁰⁾;

⁽¹²⁵⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de împrumuturi în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 70 litera (g).

⁽¹²⁶⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de garanții în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 67 litera (i).

⁽¹²⁷⁾ Ajutoarele pentru investiții care vizează reducerea emisiilor directe de gaze cu efect de seră sau a consumului de energie, inclusiv sub pragurile prevăzute la punctul 81 litera (d) din prezenta comunicare, pot fi exceptate de la notificare, cu condiția respectării normelor din Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare.

⁽¹²⁸⁾ Reducerea emisiilor directe de gaze cu efect de seră trebuie măsurată în raport cu media emisiilor directe de gaze cu efect de seră care au avut loc în cei cinci ani anteriori cererii de ajutor (emisii medii anuale).

⁽¹²⁹⁾ Reducerea consumului de energie trebuie măsurată în raport cu consumul de energie care a avut loc în cei cinci ani anteriori cererii de ajutor (consum mediu anual).

⁽¹³⁰⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/447 al Comisiei din 12 martie 2021 de stabilire a valorilor de referință revizuite pentru alocarea cu titlu gratuit a certificatelor de emisii pentru perioada 2021-2025, în temeiul articolului 10a alineatul (2) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 87, 15.3.2021, p. 29).

- f. ajutoarele nu trebuie să vizeze finanțarea unei creșteri a capacității totale de producție a beneficiarului. Acest lucru nu aduce atingere creșterilor limitate de capacitate care rezultă din necesități tehnice. Se presupune că acesta este cazul creșterilor de capacitate care nu depășesc 2 % în comparație cu situația anterioară acordării ajutorului;
- g. în cazul în care ajutoarele se acordă pentru o investiție de decarbonizare industrială care implică utilizarea de hidrogen din surse regenerabile, statul membru trebuie să se asigure că hidrogenul utilizat este produs din surse regenerabile de energie în conformitate cu metodologiile pentru combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi, stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 și în actele delegate sau de punere în aplicare a acesteia;
- h. în cazul în care ajutoarele se acordă pentru o investiție în decarbonizarea industrială care implică utilizarea de combustibili pe bază de hidrogen din surse regenerabile, combustibilii respectivi respectă următoarele cerințe cumulative:
- (i) sunt combustibili lichizi și gazoși pe bază de hidrogen din surse regenerabile, al căror conținut energetic provine din alte surse regenerabile decât biomasa;
 - (ii) realizează reduceri ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață de cel puțin 70 % față de un combustibil fosil de referință de 94 g CO₂eq/MJ și
 - (iii) au fost produși în conformitate cu metodologiile pentru combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi, stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 și în actele delegate sau de punere în aplicare a acesteia.
- i. de asemenea, se pot acorda ajutoare pentru o investiție industrială de decarbonizare care implică utilizarea hidrogenului electrolitic într-unul dintre următoarele cazuri:
- (i) hidrogenul este produs numai în plaja orară în care unitatea de generare marginală din zona de ofertare unde se află electrolizorul, în intervalele de decontare a dezechilibrului în care energia electrică este consumată, este o centrală de producere a energiei electrice fără combustibili fosili. Hidrogenul produs în plaja orară menționată și care a fost deja considerat hidrogen din surse regenerabile în sensul punctului 81 litera (g) nu poate fi luat în calcul încă o dată în temeiul prezentei secțiuni;
 - (ii) alternativ, hidrogenul este produs din energia electrică preluată din rețea, iar electrolizorul produce hidrogen pentru un număr de ore la sarcină maximă egal sau mai mic decât numărul de ore în care prețul marginal al energiei electrice din zona de ofertare a fost stabilit de instalații care produc energie electrică fără combustibili fosili; hidrogenul produs pentru un număr de ore de încărcare completă egal sau mai mic decât numărul de ore în care prețul marginal al energiei electrice în zona de ofertare a fost stabilit de instalațiile care produc energie electrică din surse regenerabile, care a fost deja contabilizat ca hidrogen produs din surse regenerabile în sensul punctului 81 litera (g), nu poate fi luat în calcul încă o dată în temeiul prezentei secțiuni;
 - (iii) alternativ, statul membru trebuie să se asigure că hidrogenul electrolitic utilizat realizează reduceri ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață de cel puțin 70 % în raport cu un combustibil fosil de referință de 94 g CO₂eq/MJ și că acesta provine din surse fără combustibili fosili. În conformitate cu obiectivele planului REPowerEU, metoda de calculare a emisiilor de gaze cu efect de seră alocate energiei electrice nu ar trebui să conducă la creșterea consumului de combustibili fosili. În sensul prezentei secțiuni poate fi utilizată numai ponderea hidrogenului produs care corespunde ponderii medii a energiei electrice provenite de la centrale de producere a energiei electrice fără combustibili fosili, din țara de producție, măsurată cu doi ani înainte de anul în cauză. Ponderea hidrogenului produs în concordanță cu prezentul punct, care corespunde ponderii medii a energiei electrice provenite de la centrale de producere a energiei electrice din surse regenerabile din țara de producție, măsurată cu doi ani înainte de anul în cauză, nu poate fi luată în calcul încă o dată în temeiul prezentei secțiuni, în măsura în care a fost deja contabilizată ca hidrogen din surse regenerabile în sensul punctului 81 litera (g);
- j. ajutoarele se acordă până la 31 decembrie 2025 și sunt supuse condiției ca instalația sau echipamentele care urmează să fie finanțate prin investiție să fie finalizate și puse în funcțiune în termen de 36 de luni de la data acordării ajutoarelor. Schema de sprijin ar trebui să prevadă un sistem eficace de sancțiuni în cazul în care nu se respectă acest termen;

- k. se pot acorda ajutoare pentru investiții pentru care lucrările au început la 9 martie 2023, cu excepția investițiilor eligibile în temeiul cadrului temporar de criză anterior, caz în care lucrările pot să fi început la 20 iulie 2022; pentru proiectele inițiate înainte de 9 martie 2023, sau înainte de 20 iulie 2022 în cazul investițiilor eligibile în temeiul cadrului temporar de criză anterior, se pot acorda ajutoare dacă este necesar să se accelereze investiția sau să se extindă în mod semnificativ sfera de aplicare a acesteia. În astfel de cazuri, sunt eligibile pentru a beneficia de ajutoare doar costurile suplimentare legate de eforturile de accelerare sau de extindere a sferei de aplicare;
- l. ajutoarele nu trebuie acordate doar pentru respectarea standardelor aplicabile ale Uniunii ⁽¹³¹⁾;
- m. ajutoarele trebuie să determine beneficiarul să realizeze o investiție pe care, în absența ajutoarelor, nu ar realiza-o sau pe care ar desfășura-o în mod limitat sau diferit. Comisia consideră că, având în vedere provocările economice excepționale cu care se confruntă întreprinderile din cauza crizei actuale, în general, în absența ajutoarelor, beneficiarii și-ar continua activitățile fără schimbări, în măsura în care continuarea activităților nu implică o încălcare a dreptului Uniunii; se consideră că, pentru investițiile menționate la punctul 81 litera (d) subpunctul (i) de mai sus, beneficiarii își vor continua activitățile fără modificări;
- n. costurile eligibile reprezintă diferența dintre costurile proiectului menționate la punctul 81 litera (d) și economiile de costuri sau veniturile suplimentare, comparativ cu situația în absența ajutorului, pe durata de viață a investiției. Schema trebuie să fie concepută astfel încât să permită abordarea profiturilor excepționale, inclusiv în perioadele în care prețurile la energie electrică sau la gaze sunt extrem de ridicate, prin instituirea unui mecanism de recuperare definit *ex ante*. Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 40 % din costurile eligibile. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale pentru ajutoarele acordate întreprinderilor mijlocii și cu 20 puncte procentuale pentru ajutoarele acordate întreprinderilor mici. Intensitatea ajutorului poate fi, de asemenea, majorată cu 15 puncte procentuale pentru investițiile care asigură o reducere directă a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % sau a consumului de energie cu cel puțin 25 % comparativ cu situația anterioară investiției ⁽¹³²⁾;
- o. ca alternativă la punctul 81 litera (n), cuantumul ajutorului este stabilit printr-o procedură de ofertare concurențială care este deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie, bazată pe criterii obiective definite *ex ante* și reducând la minimum riscul de ofertare strategică. Cel puțin 70 % din totalul criteriilor de selecție utilizate pentru clasificarea ofertelor trebuie definite în termeni de ajutor per unitate de protecție a mediului (cum ar fi EUR per tonă de CO₂ redus sau EUR per unitate de energie economisită). Bugetul aferent procedurii de ofertare trebuie să fie o constrângere obligatorie în sensul că este de așteptat ca nu toți ofertanții să primească ajutor;
- p. ca alternativă suplimentară la punctul 81 literele (n) și (o), costurile eligibile pot corespunde costurilor de investiții legate de proiectul menționat la punctul 81 litera (d), în special costurilor echipamentelor, mașinilor sau instalațiilor necesare pentru a realiza electrificarea, trecerea la hidrogen sau combustibili pe bază de hidrogen sau îmbunătățirea eficienței energetice. Într-o astfel de situație, intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 60 % din costurile eligibile pentru investițiile menționate la punctul 81 litera (d) subpunctul (i), altele decât proiectele de electrificare. Pentru proiectele de electrificare și pentru investițiile menționate la punctul 81 litera (d) subpunctul (ii), intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 30 % din costurile eligibile;
- q. ajutoarele prevăzute în prezenta secțiune pot fi cumulate cu orice alt ajutor de stat sau cu fonduri gestionate la nivel central, atât timp cât măsurile respective se referă la costuri eligibile identificabile diferite;

⁽¹³¹⁾ „standard al Uniunii” înseamnă: (a) un standard obligatoriu al Uniunii care stabilește nivelurile care trebuie atinse de fiecare întreprindere în parte în ceea ce privește mediul, excluzând standardele sau obiectivele stabilite la nivelul Uniunii care sunt obligatorii pentru statele membre, însă nu și pentru întreprinderile individuale; (b) obligația de a utiliza cele mai bune tehnici disponibile (*best available techniques* – BAT), astfel cum sunt definite în Directiva 2010/75/UE, și de a se asigura că nivelurile de emisie nu depășesc nivelurile care ar fi atinse prin aplicarea BAT; în cazul în care nivelurile de emisie asociate BAT au fost definite în actele de punere în aplicare adoptate în temeiul Directivei 2010/75/UE sau în temeiul altor directive aplicabile, se vor aplica nivelurile respective în sensul prezentei comunicări; în cazul în care nivelurile menționate sunt exprimate ca interval, se va aplica limita în care se atinge BAT pentru prima dată în cazul întreprinderii în cauză.

⁽¹³²⁾ Reducerea emisiilor directe de gaze cu efect de seră sau a consumului de energie trebuie măsurată în raport cu media emisiilor directe de gaze cu efect de seră sau a consumului de energie care au avut loc în cei cinci ani anteriori cererii de ajutor (emisiile medii anuale/consum mediu anual).

- r. ajutoarele acordate în conformitate cu punctul 81 literele (n) și (o) pot fi cumulate cu alte ajutoare sau cu fonduri gestionate la nivel central în legătură cu costuri eligibile care se suprapun, cu condiția să nu se depășească valoarea maximă a ajutorului permisă în temeiul punctului 81 literele (n) și (o);
- s. ajutoarele acordate în conformitate cu punctul 81 litera (p) pot fi cumulate cu alte ajutoare sau cu fonduri ale Uniunii gestionate la nivel central în legătură cu costuri eligibile care se suprapun, cu condiția să nu se depășească cea mai mare intensitate a ajutorului și/sau cea mai mare valoare aplicabilă a ajutorului în temeiul oricăreia dintre normele relevante. Valoarea totală a ajutorului nu poate depăși în niciun caz 100 % din costurile eligibile.

2.7. Ajutoare pentru reducerea suplimentară a consumului de energie electrică

- (82) Pe lângă posibilitățile existente în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE și posibilitățile prevăzute în prezenta comunicare, ar putea fi necesar un sprijin temporar pentru a realiza reducerea consumului de energie electrică prevăzută la articolele 3 și 4 din Regulamentul (UE) 2022/1854 ⁽¹³³⁾. Acest sprijin ar putea contribui la atenuarea creșterii excepționale a prețurilor energiei electrice prin reducerea consumului de tehnologii mai scumpe de producere a energiei electrice (bazate în prezent pe gaz). Prin urmare, este la fel de important să se mențină stimulentele pentru reducerile existente ale consumului de energie electrică și să se asigure coerența cu obiectivele de reducere a cererii de gaze prevăzute în Regulamentul (UE) 2022/1369 ⁽¹³⁴⁾. Având în vedere diferențele dintre statele membre, sunt necesare orientări pentru a se asigura că flexibilitatea este încadrată de criterii menite să asigure condiții de concurență echitabile și menținerea integrității pieței unice.
- (83) Comisia va considera compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE ajutoarele pentru reducerea consumului de energie electrică, sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții cumulative:
- a. ajutoarele trebuie să ofere o compensație financiară numai atunci când o astfel de compensație este plătită pentru energia electrică suplimentară neconsumată în comparație cu consumul preconizat („contrafactual”) în ora în cauză fără procedura de ofertare concurențială menționată la punctul 83 litera (e) („reducerea suplimentară a consumului”). Pentru a determina reducerea suplimentară a consumului, pot fi utilizate metodologii diferite. Pentru a se asigura că ajutoarele se acordă numai pentru reducerea suplimentară a cererii, statele membre ar trebui, în general, să ia în considerare stimulentele provenite din creșterea prețurilor la energie, orice stimulente din partea altor plăți și scheme de sprijin, condițiile meteorologice și riscurile de mizare;
 - b. ajutoarele trebuie să fie concepute astfel încât să contribuie în primul rând la atingerea unui obiectiv de reducere a consumului de energie electrică stabilit la articolele 3 și 4 din Regulamentul (UE) 2022/1854 ⁽¹³⁵⁾. În cazul în care ajutorul este conceput astfel încât să depășească obiectivele, statul membru trebuie să demonstreze existența unor beneficii suplimentare ale ajutorului (de exemplu, costuri reduse ale sistemului energetic sau consum redus de gaze), care sunt necesare ⁽¹³⁶⁾ și proporționale pentru a remedia perturbarea gravă a economiei, protejând în același timp piața internă;
 - c. ajutoarele trebuie acordate pe baza unei scheme cu un volum al capacității și un buget estimate;
 - d. ajutoarele pot fi acordate sub diverse forme, inclusiv granturi directe, împrumuturi ⁽¹³⁷⁾ și garanții ⁽¹³⁸⁾;
 - e. ajutoarele trebuie acordate în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale care este deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie și se bazează pe criterii obiective care sunt definite *ex ante* și care reduc la minimum riscul de ofertare strategică. În cazul în care se identifică un risc de supracompensare, ajutoarele trebuie concepute astfel încât să permită abordarea profiturilor excepționale, de exemplu prin instituirea unui mecanism de recuperare definit *ex ante*;

⁽¹³³⁾ Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie (JO L 261I, 7.10.2022, p. 1).

⁽¹³⁴⁾ Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze (JO L 206, 8.8.2022, p. 1).

⁽¹³⁵⁾ Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie (JO L 261I, 7.10.2022, p. 1).

⁽¹³⁶⁾ Un astfel de ajutor va fi, în general, considerat necesar în cazul în care contribuie la reducerea consumului de gaze.

⁽¹³⁷⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de împrumuturi în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 70 litera (g).

⁽¹³⁸⁾ Atunci când ajutoarele se acordă sub formă de garanții în temeiul prezentei secțiuni, se aplică condițiile suplimentare prevăzute la punctul 67 litera (i).

- f. procedura (procedurile) de ofertare concurențială ar trebui, în principiu, să fie deschisă (deschise) tuturor modalităților posibile de a obține o reducere suplimentară a consumului, în special:
- consumatorii își schimbă sau evită consumul de energie electrică;
 - stocarea în aval de contor, pentru a reduce consumul în timpul orelor de vârf (cu excepția cazului în care ajutorul nu ar duce la o reducere suplimentară a consumului), precum și
 - active de producere a energiei electrice în aval de contor care nu utilizează gazul drept combustibil. Statele membre pot alege să excludă producția bazată pe alți combustibili fosili;
- g. în ceea ce privește punctul 83 litera (f), schemele ar putea fi limitate la una sau mai multe categorii de beneficiari într-una din următoarele situații:
- în cazul în care diferențele în ceea ce privește caracteristicile (de exemplu, durata, frecvența activării) serviciilor care pot fi oferite de potențialii beneficiari sunt de așa natură încât ofertele per MWh nu pot fi considerate comparabile;
 - în cazul în care statele membre pot demonstra Comisiei că nu ar exista o denaturare nejustificată a concurenței; sau
 - pentru a asigura punerea în aplicare în timp util (de exemplu, prin extinderea schemelor existente);
- În orice caz, schemele nu trebuie să includă nicio limitare artificială sau discriminare. În conformitate cu articolul 17 din Directiva (UE) 2019/944 ⁽¹³⁹⁾, schemele nu trebuie să se limiteze în mod nejustificat la anumii clienți sau la anumite grupuri de clienți, inclusiv la agregatori;
- h. criteriile de eligibilitate pentru participarea la procedura (procedurile) de ofertare concurențială trebuie să fie transparente, obiective și nediscriminatorii. Beneficiarii trebuie să dispună deja de o contorizare adecvată a energiei electrice ⁽¹⁴⁰⁾ sau să se angajeze să o instaleze înainte de a realiza reducerea suplimentară a consumului. Din motive de simplificare administrativă, se poate aplica o cerință privind dimensiunea minimă a ofertei pentru beneficiari; în acest caz, dimensiunea minimă a ofertei nu trebuie să fie mai mare de 10 MW și trebuie permisă agregarea pentru a atinge pragul;
- pentru a permite beneficiarilor să își evalueze cu exactitate ofertele, trebuie definite criterii clare și obiective și trebuie să se descrie momentul în care va fi activată reducerea suplimentară a consumului beneficiarului. Cu toate acestea, ar putea fi necesară instituirea unor garanții suficiente – de exemplu, o oarecare randomizare a activării – pentru a evita crearea de stimulente pentru mizare, cum ar fi inflația artificială de scenarii contrafactice;
 - pentru a se evita consecințele negative asupra consumului de gaze, beneficiarii ar trebui să se angajeze că reducerea suplimentară a consumului lor de energie electrică nu va duce la creșterea consumului lor total de gaze. În plus, în ceea ce privește ajutoarele pentru reducerea consumului de energie electrică în timpul orelor de vârf, pentru a obține beneficiile transferului consumului de energie electrică de la orele de vârf la nivelul „în afara orelor de vârf” ⁽¹⁴¹⁾, evitând în același timp să împiedice atingerea obiectivului de reducere a consumului total de energie electrică, beneficiarii ar trebui să se angajeze să nu consume mai mult de 150 % „în afara orelor de vârf” din reducerea compensată a consumului de energie electrică „la orele de vârf”;
 - în cadrul procedurii de ofertare concurențială, beneficiarii trebuie să fie selectați pe baza celui mai scăzut cost unitar al reducerii suplimentare a consumului (în EUR/MWh sau echivalent ⁽¹⁴²⁾). Statele membre pot introduce criterii de clasificare obiective, transparente și nediscriminatorii suplimentare pentru a promova tehnologiile mai verzi necesare pentru a sprijini realizarea obiectivelor Uniunii în materie de protecție a mediului;
 - remunerația trebuie acordată fiecărui beneficiar pe baza reducerii suplimentare efective a consumului (spre deosebire de reducerea suplimentară a consumului pe care beneficiarul s-a angajat să o realizeze);

⁽¹³⁹⁾ Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (reformare) (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

⁽¹⁴⁰⁾ De exemplu, contorizarea care măsoară consumul separat atunci când este necesară o reducere suplimentară a cererii și atunci când aceasta nu este necesară.

⁽¹⁴¹⁾ Pentru se a evita, în general, consumul de energie electrică atunci când se utilizează gaze pentru producerea de energie, trebuie să se definească nivelul consumului „în afara orelor de vârf”.

⁽¹⁴²⁾ De exemplu, atunci când beneficiarii sunt selectați pe baza prețului capacității (EUR/MW), pentru reducerea consumului pe durata unui număr fix de ore. În acest caz, numărul de ore trebuie definit *ex ante*.

- m. ajutorul nu trebuie să denatureze în mod nejustificat buna funcționare a pieței interne a energiei electrice. Statele membre pot permite ca ajutorul să fie deschis pentru participarea transfrontalieră;
- n. reducerea suplimentară a consumului care este compensată trebuie să aibă loc în perioada de aplicare a articolului (articolelor) relevant(e) din Regulamentul (UE) 2022/1854 ⁽¹⁴³⁾ sau, în cazul ajutoarelor care depășesc aceste obiective, până la 31 decembrie 2023;
- o. cumulul cu alte măsuri de ajutor de stat este posibil, atât timp cât se evită supracompensarea prin asigurarea, de exemplu, a faptului că ajutorul este acordat prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale deschise. În orice caz, ajutorul nu poate fi acordat dacă acoperă costuri eligibile care sunt deja acoperite de alte măsuri de ajutor de stat.

2.8. Ajutoare pentru investiții accelerate în sectoare strategice în scopul realizării tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic

- (84) Având în vedere necesitatea de a accelera tranziția economică și de a depăși criza actuală, statele membre pot avea în vedere sprijinirea investițiilor private pentru a aborda deficitul de investiții productive în sectoarele strategice în scopul realizării tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic și pentru a oferi stimulente pentru implementarea lor rapidă, având în vedere, de asemenea, provocările globale legate de riscul ca noile investiții în aceste sectoare să fie redirecționate în favoarea unor țări terțe din afara SEE.
- (85) Comisia va considera ajutoarele pentru proiecte de investiții de importanță strategică pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic ca fiind compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
- a. ajutoarele sunt acordate pentru a stimula:
 - i. producția de echipamente relevante pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, și anume baterii, panouri solare, turbine eoliene, pompe de căldură, electroizoare și echipamente pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon (CUSC) sau
 - ii. producția de componente-cheie concepute și utilizate în principal ca produse de bază pentru producția echipamentelor definite la punctul (i) sau
 - iii. producerea sau recuperarea materiilor prime critice aferente necesare pentru producția echipamentelor și a componentelor-cheie definite la punctele (i) și (ii) de mai sus;
 - b. ajutoarele se acordă pe baza unei scheme ⁽¹⁴⁴⁾ cu un buget estimat;
 - c. ajutoarele se acordă până la 31 decembrie 2025;
 - d. beneficiarul trebuie să solicite ajutorul înainte de începerea lucrărilor ⁽¹⁴⁵⁾ și trebuie să furnizeze statului membru informațiile solicitate în anexa II la prezenta comunicare ⁽¹⁴⁶⁾.
 - e. ajutoarele pot fi acordate sub formă de granturi directe sau sub alte forme, cum ar fi avantaje fiscale, rate subvenționate ale dobânzii la împrumuturi noi sau garanții pentru împrumuturi noi, cu condiția ca valoarea nominală a avantajului fiscal sau suma nominală a noului împrumut subiacent să nu depășească intensitatea aplicabilă a ajutorului și valorile totale ale ajutorului în temeiul prezentului punct. În cazul în care garanțiile sau împrumuturile sunt canalizate prin instituții de credit și alte instituții financiare în calitate de intermediari financiari, trebuie respectate condițiile prevăzute la punctul 67 litera (i) și la punctul 70 litera (g) pentru a se asigura că ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni sunt transferate direct, în cea mai mare măsură posibilă, către beneficiarii finali;

⁽¹⁴³⁾ Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie (JO L 261I, 7.10.2022, p. 1).

⁽¹⁴⁴⁾ O astfel de schemă poate acoperi proiectele depuse și selectate în cadrul Fondului pentru inovare, în măsura în care sunt îndeplinite condițiile aplicabile de la punctul 85.

⁽¹⁴⁵⁾ „Demararea lucrărilor” înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de a comanda echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, precum obținerea autorizațiilor și realizarea studiilor preliminare de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor.

⁽¹⁴⁶⁾ Astfel de cereri de ajutor se pot baza pe orice temei juridic atât timp cât valoarea ajutorului care urmează să fie acordat în temeiul secțiunii 2.8 din prezenta comunicare nu depășește suma solicitată inițial.

- f. costurile eligibile se referă la toate costurile de investiții în active corporale (cum ar fi terenuri, clădiri, instalații, echipamente, utilaje) și necorporale (cum ar fi drepturi de brevet, licențe, know-how sau alte drepturi de proprietate intelectuală) necesare pentru producerea sau recuperarea bunurilor enumerate la punctul 85 litera (a). Activele necorporale trebuie: 1) să rămână asociate cu suprafața în cauză și nu trebuie transferate în alte zone; 2) să fie utilizate în principal în unitatea de producție relevantă care primește ajutorul; 3) să fie amortizabile; 4) să fie achiziționate în condițiile pieței de la terți care nu au legătură cu cumpărătorul; 5) să fie incluse în activele întreprinderii care primește ajutorul și 6) trebuie să rămână asociate timp de cel puțin cinci ani (sau trei ani pentru IMM-uri) proiectului pentru care se acordă ajutorul;
- g. intensitatea ajutorului nu poate depăși 15 % din costurile eligibile, iar cuantumul total al ajutorului nu poate depăși 150 de milioane EUR per întreprindere și per stat membru. Cu toate acestea,
- i. pentru investiții în zonele asistate desemnate pe harta ajutoarelor regionale aplicabile statului membru în cauză în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE (zone „c”), intensitatea ajutorului poate fi majorată la 20 % din costurile eligibile, iar cuantumul total al ajutorului nu poate depăși 200 de milioane EUR per întreprindere și per stat membru;
- ii. pentru investiții în zonele asistate desemnate pe harta ajutoarelor regionale aplicabile statului membru în cauză în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE (zone „a”), intensitatea ajutorului poate fi majorată la 35 % din costurile eligibile, iar cuantumul total al ajutorului nu poate depăși 350 de milioane EUR per întreprindere și per stat membru;
- h. în cazul în care ajutoarele sunt acordate sub formă de avantaje fiscale, împrumuturi sau garanții, intensitățile ajutorului prevăzute la punctul 85 litera (g) pot fi majorate cu 5 puncte procentuale. Pentru investițiile realizate de întreprinderile mici, intensitățile ajutorului pot fi majorate cu 20 puncte procentuale, iar pentru investițiile efectuate de întreprinderile mijlocii, intensitățile ajutorului pot fi majorate cu 10 puncte procentuale;
- i. beneficiarul trebuie să se angajeze să mențină investițiile în zona în cauză timp de cel puțin cinci ani, sau trei ani pentru IMM-uri, după finalizarea investiției. Un asemenea angajament nu împiedică înlocuirea unei instalații sau a unui echipament care a devenit depășit sau a fost distrus în această perioadă, cu condiția ca activitatea economică să fie menținută în regiunea în cauză pentru perioada minimă. Totuși, nu se pot acorda ajutoare regionale suplimentare pentru înlocuirea instalațiilor sau a echipamentelor în cauză;
- j. înainte de acordarea ajutorului și pe baza informațiilor furnizate de beneficiar în anexa II la prezenta comunicare și a angajamentelor prevăzute la punctul 85 litera (k), autoritatea care acordă ajutoarele trebuie să verifice riscurile concrete ca investiția productivă să nu se realizeze în SEE și că nu există niciun risc de relocare în cadrul SEE în sensul punctului 85 litera (k);
- k. ajutorul nu poate fi acordat pentru a facilita relocalizarea ⁽¹⁴⁷⁾ activităților de producție între statele membre. În acest scop, beneficiarul trebuie:
- i. să confirme că, în cei doi ani anteriori cererii de ajutor, nu a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială care beneficiază de ajutor și
- ii. se angajează să nu efectueze o astfel de relocare într-un interval de până la doi ani de la finalizarea investiției;

⁽¹⁴⁷⁾ „Relocare” înseamnă transferul unei activități identice sau similare sau a unei părți din aceasta de la o unitate a uneia dintre părțile contractante la Acordul privind SEE (unitatea inițială) către unitatea unei alte părți contractante la Acordul privind SEE unde are loc investiția care beneficiază de ajutor (unitatea care beneficiază de ajutor). Există un transfer dacă, în unitatea inițială și în unitatea care beneficiază de ajutor, produsul are cel puțin parțial aceleași scopuri, îndeplinește cerințele sau necesitățile aceluiași tip de clienți, iar locurile de muncă se pierd în activități identice sau similare într-una din unitățile inițiale ale beneficiarului ajutorului din SEE.

- l. astfel de ajutoare nu pot fi acordate întreprinderilor aflate în dificultate ⁽¹⁴⁸⁾;
- m. ajutoarele pot fi cumulate cu un alt ajutor de stat, în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu are drept rezultat depășirea celui mai ridicat nivel de intensitate a ajutorului sau a celui mai ridicat quantum al ajutorului aplicabil în temeiul oricăror alte norme relevante. Quantumul total al ajutoarelor nu poate depăși în niciun caz 100 % din costurile eligibile;
- n. Statele membre pot lua în considerare includerea în mod nediscriminatoriu a unor cerințe legate de protecția mediului, cum ar fi cele enumerate la punctul 37 din prezenta comunicare, sau legate de protecția socială sau de condițiile de încadrare în muncă, atunci când notifică scheme în temeiul prezentului punct;
- o. Statele membre trebuie să informeze Comisia, în termen de 60 de zile de la data acordării ajutorului, cu privire la data acordării, valoarea ajutorului, costurile eligibile, identitatea beneficiarului, tipul și localizarea investiției sprijinite, pe baza informațiilor furnizate de beneficiar în anexa II la prezenta comunicare.

(86) În mod excepțional, prin derogare de la punctul 85 litera (b) și pe baza unor notificări individuale, pentru producția de bunuri relevante în vederea tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic, astfel cum este definită la punctul 85 litera (a) din prezenta comunicare, Comisia poate aproba, în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, ajutoare individuale până la valoarea subvenției ⁽¹⁴⁹⁾, pe care beneficiarul le-ar putea primi în mod demonstrabil pentru o investiție echivalentă într-o jurisdicție dintr-o țară terță din afara SEE, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a. ajutorul stimulează beneficiarul să localizeze proiectul de investiții sau să demareze proiecte de investiții conexe ⁽¹⁵⁰⁾ necesare pentru producerea bunurilor relevante definite la punctul 85 litera (a):
 - i. integral într-o zonă asistată, astfel cum este definită în harta ajutoarelor regionale aplicabilă; fie
 - ii. în cel puțin trei state membre ale SEE, unde o parte semnificativă a investiției de capital are loc în cel puțin două zone asistate. O parte importantă a unei astfel de investiții semnificative ar trebui să aibă loc într-o zonă „a”, astfel cum este definită în harta (hărțile) ajutoarelor regionale aplicabile;
- b. ajutoarele se acordă până la 31 decembrie 2025;
- c. beneficiarul trebuie să se angajeze să utilizeze pentru producția de bunuri definite la punctul 85 litera (a) din prezenta comunicare cea mai recentă tehnologie de producție de ultimă generație din perspectiva emisiilor de mediu care este disponibilă pentru comercializare;

⁽¹⁴⁸⁾ Astfel cum sunt definite în Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

⁽¹⁴⁹⁾ Ajutorul notificat și subvenția pe care beneficiarul ar putea să o primească în mod demonstrabil într-o jurisdicție dintr-o țară terță din afara SEE vor fi comparate în termeni actualizați.

⁽¹⁵⁰⁾ Întreprinderilor din toate statele membre care își desfășoară activitatea în cadrul lanțului valoric relevant trebuie să li se ofere o posibilitate reală de a participa la un proiect emergent. Statele membre care efectuează notificarea trebuie să demonstreze că aceste întreprinderi au fost informate cu privire la posibila apariție a unui proiect și la oportunitățile comerciale pe care acesta le-ar putea reprezenta, de exemplu prin contacte, alianțe, reuniuni sau evenimente de identificare de parteneri, implicând totodată IMM-uri și întreprinderi nou-înființate, ținând seama în același timp de secretul comercial.

- d. beneficiarul trebuie să solicite ajutor înainte de începerea lucrărilor ⁽¹⁵¹⁾ și trebuie să furnizeze statului membru informațiile solicitate în anexa II la prezenta comunicare, precum și documentele justificative relevante ⁽¹⁵²⁾. Beneficiarul trebuie să furnizeze dovezi solide ale subvențiilor pe care le-ar primi în mod credibil într-o jurisdicție din afara SEE pentru un proiect similar și trebuie să demonstreze că, în absența ajutorului, investiția planificată nu ar avea loc în SEE ⁽¹⁵³⁾. ⁽¹⁵⁴⁾. În plus, beneficiarul trebuie să furnizeze dovezi că ajutorul nu creează efecte de contrabalansare a coeziunii ⁽¹⁵⁵⁾;
- e. Ajutoarele nu pot depăși cuantumul minim necesar pentru a stimula beneficiarul ajutorului să localizeze investiția în zona în cauză din SEE (deficit de finanțare) ⁽¹⁵⁶⁾;
- f. Ajutorul nu poate fi acordat pentru a facilita relocalizarea ⁽¹⁵⁷⁾ activităților de producție între statele membre. Atunci când evaluează măsurile notificate, Comisia va solicita toate informațiile necesare pentru a analiza dacă este probabil ca ajutoarele de stat să aibă ca efect pierderi substanțiale de locuri de muncă în amplasamentele existente din SEE. În această situație și dacă investiția îi permite beneficiarului ajutorului să transfere o activitate în zona vizată, dacă există o legătură de cauzalitate între ajutor și relocare, acest fapt constituie un efect negativ care este puțin probabil să fie compensat de efectele pozitive.
- g. Beneficiarul trebuie să se angajeze să mențină investițiile în zona în cauză timp de cel puțin cinci ani, sau trei ani pentru IMM-uri, după finalizarea investiției. Un asemenea angajament nu împiedică înlocuirea unei instalații sau a unui echipament care a devenit depășit sau a fost distrus în această perioadă, cu condiția ca activitatea economică să fie menținută în regiunea în cauză pentru perioada minimă. Totuși, nu se pot acorda ajutoare suplimentare pentru înlocuirea instalațiilor sau a echipamentelor în cauză;
- h. ajutoarele prevăzute în prezenta secțiune nu pot fi acordate întreprinderilor aflate în dificultate ⁽¹⁵⁸⁾.

⁽¹⁵¹⁾ Astfel cum sunt definite în nota de subsol 145.

⁽¹⁵²⁾ Astfel de cereri de ajutor se pot baza pe orice temei juridic atât timp cât valoarea ajutorului care urmează să fie acordat în temeiul secțiunii 2.8 din prezenta comunicare nu depășește suma solicitată inițial.

⁽¹⁵³⁾ Documentele justificative relevante care stau la baza scenariului contrafactual descris în anexa II la prezenta comunicare trebuie să fie credibile, și anume autentice și relevante pentru factorii de decizie predominanți la momentul luării deciziei cu privire la investiție de către beneficiarul ajutorului. Statele membre sunt invitate să se bazeze pe documente autentice și oficiale emise de conducerea întreprinderii, evaluări ale riscurilor (inclusiv evaluarea riscurilor specifice unui anumit loc), rapoarte financiare, planuri interne de afaceri, opinii ale experților și alte studii referitoare la proiectul de investiții care face obiectul evaluării. Aceste documente trebuie să fie contemporane cu procesul decizional privind investiția sau localizarea acesteia. Documentele care conțin informații despre estimările privind cererea, estimările costurilor, estimările financiare, documentele prezentate unui comitet de investiții și care dezvoltă scenarii de investiție sau documentele furnizate instituțiilor financiare ar putea ajuta statele membre să demonstreze efectul de stimulare.

⁽¹⁵⁴⁾ În principiu, pare puțin probabil ca valorile ajutoarelor care depășesc costurile investițiilor de capital să fie justificabile, având în vedere că, în astfel de cazuri, este probabil ca investițiile să aibă loc în SEE și, totodată, cu valori mai mici ale ajutorului.

⁽¹⁵⁵⁾ În cazul în care pentru investiție sunt avute în vedere mai multe locații din SEE, este posibil să nu se acorde ajutoare de stat în temeiul prezentului punct pentru a atrage investiția într-o zonă cu o intensitate a ajutorului regional, astfel cum se specifică în harta ajutoarelor regionale aplicabilă, care este mai mică decât în zonele alternative din SEE avute în vedere, deoarece acest lucru ar constitui un efect negativ asupra concurenței și a coeziunii, care este puțin probabil să fie compensat de vreun efect pozitiv. Acest lucru nu s-ar aplica în cazul în care beneficiarul poate demonstra că, în caz contrar, investiția nu ar avea loc în astfel de zone SEE alternative și, în schimb, ar fi redirecționată către o țară terță. În cazurile în care locațiile alternative din SEE au aceeași intensitate a ajutorului regional, ajutorul de stat în temeiul prezentului punct poate fi acordat dacă beneficiarul demonstrează că locul a fost ales pe baza unor criterii obiective, în mod independent de ajutorul de stat.

⁽¹⁵⁶⁾ Acest deficit de finanțare este determinat de diferența dintre valoarea actualizată netă a fluxurilor de numerar preconizate (inclusiv investițiile și operațiunile) ale investiției care beneficiază de ajutor și valoarea actualizată netă a fluxurilor de numerar preconizate ale investiției contrafactice într-o jurisdicție din afara SEE pe care beneficiarul ajutorului ar realiza-o în mod credibil în absența ajutorului în SEE (incluzând în special ajutorul pe care beneficiarul l-ar primi în mod credibil în jurisdicția din afara SEE în scenariul contrafactual). Ambele scenarii trebuie să fie dovedite în mod suficient, și anume utilizând ipoteze realiste ca parte a unui plan de afaceri credibil. În principiu, este puțin probabil ca Comisia să considere compatibile cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE ajutoarele care depășesc costurile de investiții de capital necesare pentru localizarea proiectelor în zona în cauză, având în vedere că este puțin probabil ca un astfel de ajutor să aibă un efect stimulator.

⁽¹⁵⁷⁾ Astfel cum sunt definite în nota de subsol 147.

⁽¹⁵⁸⁾ Astfel cum sunt definite în Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

3. MONITORIZARE ȘI RAPORTARE

- (87) Statele membre trebuie să publice informațiile relevante cu privire la fiecare ajutor individual în valoare de peste 100 000 EUR ⁽¹⁵⁹⁾ acordat în temeiul prezentei comunicări și, respectiv, de peste 10 000 EUR ⁽¹⁶⁰⁾ în sectoarele agriculturii primare și pescuitului, pe site-ul web cuprinzător dedicat ajutoarelor de stat sau folosind instrumentul IT al Comisiei ⁽¹⁶¹⁾, în termen de 12 luni de la data acordării, cu excepția ajutoarelor acordate în temeiul secțiunii 2.8, pentru care statele membre vor trebui să publice informațiile relevante în termen de 6 luni de la data acordării.
- (88) Pentru măsurile de ajutor prevăzute în secțiunea 2.4 din prezenta comunicare, atunci când ajutorul total pe întreprindere și pe stat membru depășește 50 de milioane EUR, statele membre trebuie să includă în schemele lor o cerință conform căreia beneficiarul trebuie să prezinte autorității care acordă ajutorul, în termen de un an de la data acordării acestuia, un plan care să specifice modul în care beneficiarul va reduce amprenta de carbon a consumului său de energie sau modul în care va pune în aplicare oricare dintre cerințele legate de protecția mediului sau de securitatea aprovizionării descrise la punctul 37 din prezenta comunicare. Această cerință se aplică de la 1 ianuarie 2023.
- (89) Statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte anuale ⁽¹⁶²⁾.
- (90) Statele membre trebuie să se asigure că se păstrează evidențe detaliate privind acordarea ajutoarelor care fac obiectul prezentei comunicări. Aceste evidențe, care trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a se stabili că au fost respectate condițiile necesare, trebuie păstrate timp de 10 ani de la acordarea ajutorului și furnizate, la cerere, Comisiei.
- (91) Comisia poate solicita informații suplimentare cu privire la ajutorul acordat, în special pentru a verifica dacă s-au respectat condițiile prevăzute în decizia Comisiei de aprobare a măsurii de ajutor.
- (92) Pentru a monitoriza punerea în aplicare a prezentei comunicări, Comisia poate solicita statelor membre să furnizeze informații agregate cu privire la utilizarea măsurilor de ajutor de stat pentru a remedia perturbarea gravă a economiei cauzată de criza actuală.

4. DISPOZIȚII FINALE

- (93) Comisia aplică prezenta comunicare de la 9 martie 2023. Comisia aplică dispozițiile prezentei comunicări în cazul tuturor măsurilor notificate începând cu 9 martie 2023, precum și al măsurilor notificate anterior acestei date.
- (94) Prezenta comunicare înlocuiește cadrul temporar de criză adoptat la 28 octombrie 2022 ⁽¹⁶³⁾ („cadrul temporar de criză anterior”). Cadrul temporar de criză anterior este retras începând cu 9 martie 2023. Cadrul temporar de criză anterior a înlocuit deja cadrul temporar de criză adoptat la 23 martie 2022 ⁽¹⁶⁴⁾, astfel cum a fost modificat la 20 iulie 2022 ⁽¹⁶⁵⁾.

⁽¹⁵⁹⁾ Este vorba de informațiile solicitate în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 și în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei. Pentru avansurile rambursabile, garanții, împrumuturi, împrumuturi subordonate și alte forme de ajutor, trebuie indicată valoarea nominală a instrumentului financiar suport pentru fiecare beneficiar. În ceea ce privește avantajele fiscale și de plată, cuantumul ajutorului individual poate fi indicat sub formă de intervale.

⁽¹⁶⁰⁾ Este vorba de informațiile solicitate în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei și în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 1388/2014 al Comisiei din 16 decembrie 2014. Pentru avansurile rambursabile, garanții, împrumuturi, împrumuturi subordonate și alte forme de ajutor, trebuie indicată valoarea nominală a instrumentului financiar suport pentru fiecare beneficiar. În ceea ce privește avantajele fiscale și de plată, cuantumul ajutorului individual poate fi indicat sub formă de intervale.

⁽¹⁶¹⁾ Pagina de căutare publică privind transparența ajutoarelor de stat oferă acces la datele privind fiecare ajutor de stat acordat de statele membre în conformitate cu cerințele UE privind transparența ajutoarelor de stat și poate fi consultată la adresa <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=ro>.

⁽¹⁶²⁾ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.

⁽¹⁶³⁾ JO C 426, 9.11.2022, p. 1.

⁽¹⁶⁴⁾ JO C 1311, 24.3.2022, p. 1.

⁽¹⁶⁵⁾ JO C 280, 21.7.2022, p. 1.

- (95) În ansamblu, ajutoarele acordate în temeiul secțiunilor 2.1-2.3 din cadrele temporare de criză anterioare și ajutoarele acordate în temeiul aceluiași secțiuni din prezenta comunicare nu pot depăși în niciun moment plafoanele de ajutor prevăzute în secțiunile respective din prezenta comunicare. În ceea ce privește secțiunea 2.4, ajutoarele acordate în temeiul cadrelor temporare de criză anterioare și ajutoarele acordate în temeiul prezentei comunicări nu pot depăși plafoanele de ajutor prevăzute în prezenta comunicare pentru aceeași perioadă eligibilă. Ajutoarele acordate în temeiul secțiunilor 2.5 și 2.6 din cadrele temporare de criză anterioare nu pot fi cumulate cu ajutoarele acordate în temeiul aceluiași secțiuni din prezenta comunicare dacă acoperă aceleași costuri eligibile.
- (96) În conformitate cu Comunicarea Comisiei privind stabilirea normelor aplicabile pentru evaluarea ajutorului de stat ilegal ⁽¹⁶⁶⁾, Comisia aplică prezenta comunicare în cazul ajutoarelor nenotificate dacă ajutorul este acordat începând cu 9 martie 2023.
- (97) În toate celelalte cazuri, Comisia va aplica normele prevăzute în cadrul temporar de criză în vigoare la momentul acordării ajutorului.
- (98) Comisia va revizui toate secțiunile prezentei comunicări înainte de 31 decembrie 2023 pe baza unor considerente importante care țin de politica de concurență sau pe baza unor considerente economice importante, precum și în funcție de evoluțiile de pe plan internațional. Dacă va fi util, Comisia va putea, de asemenea, să ofere clarificări suplimentare cu privire la anumite aspecte ale abordării sale.
- (99) Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre în cauză, asigură evaluarea rapidă în momentul notificării clare și complete a măsurilor care fac obiectul prezentei comunicări. Statele membre ar trebui să informeze Comisia cu privire la intențiile lor și să notifice planurile de a introduce astfel de măsuri cât mai repede și cât mai detaliat. Comisia va oferi orientări și asistență statelor membre pe parcursul acestui proces.
-

⁽¹⁶⁶⁾ JO C 119, 22.5.2002, p. 22.

ANEXA I

Sectoare și subsectoare deosebit de afectate ⁽¹⁾

	Codul NACE	Descriere
1	0510	Extracția huilei
2	0610	Extracția țiteiului
3	0710	Extracția minereurilor de fier
4	0729	Extracția altor minereuri metalice neferoase
5	0891	Extracția mineralelor chimice și a îngrășămintelor minerale
6	0893	Extracția sării
7	0899	Alte activități extractive și de exploatare n.c.a.
8	1041	Fabricarea uleiurilor și a grăsimilor
9	1062	Fabricarea amidonului și a produselor din amidon
10	1081	Fabricarea zahărului
11	1106	Fabricarea malțului
12	1310	Pregătirea și filarea fibrelor textile
13	1330	Finisarea materialelor textile
14	1395	Fabricarea materialelor nețesute și articolelor din materiale nețesute, cu excepția articolelor de îmbrăcăminte
15	1411	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din piele
16	1621	Fabricarea plăcilor de furnir și a plăcilor din lemn
17	1711	Fabricarea celulozei
18	1712	Fabricarea hârtiei și cartonului
19	1910	Fabricarea produselor de cocserie
20	1920	Fabricarea produselor petroliere rafinate
21	2011	Fabricarea gazelor industriale
22	2012	Fabricarea coloranților și a pigmentilor
23	2013	Fabricarea altor produse chimice anorganice, de bază
24	2014	Fabricarea altor produse chimice organice de bază
25	2015	Fabricarea îngrășămintelor și produselor azotoase
26	2016	Fabricarea materialelor plastice în forme primare
27	2017	Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare
28	2060	Fabricarea fibrelor artificiale sau sintetice
29	2110	Fabricarea produselor farmaceutice de bază

⁽¹⁾ (Sub)sectoarele enumerate în raport cu intensitatea emisiilor și intensitatea schimburilor lor comerciale corespund celor enumerate în Decizia delegată (UE) 2019/708 a Comisiei din 15 februarie 2019 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește stabilirea sectoarelor și subsectoarelor considerate ca fiind expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon pentru perioada 2021-2030 (JO L 120, 8.5.2019, p. 20).

	Codul NACE	Descriere
30	2311	Fabricarea sticlei plate
31	2313	Fabricarea articolelor din sticlă
32	2314	Fabricarea fibrelor din sticlă
33	2319	Fabricarea de sticlărie tehnică
34	2320	Fabricarea de produse refractare
35	2331	Fabricarea plăcilor și dalelor din ceramică
36	2332	Fabricarea cărămizilor, țiglelor și altor produse pentru construcții, din argilă arsă
37	2341	Fabricarea articolelor ceramice pentru uz gospodăresc și ornamental
38	2342	Fabricarea de obiecte sanitare din ceramică
39	2351	Fabricarea cimentului
40	2352	Fabricarea varului și ipsosului
41	2399	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice n.c.a.
42	2410	Producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje
43	2420	Producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel
44	2431	Tragerea la rece a barelor
45	2442	Metalurgia aluminiului
46	2443	Producția plumbului, zincului și cositorului
47	2444	Metalurgia cuprului
48	2445	Producția altor metale neferoase
49	2446	Prelucrarea combustibililor nucleari
50	2451	Turnarea fontei

	Codul Prodcom	Descriere
1	81221	Caolin și alte argile caoline
2	10311130	Cartofi congelați, preparați sau conservați (inclusiv cartofi gătiți sau gătiți parțial în ulei și apoi congelați; cu excepția celor în oțet sau acid acetic)
3	10311300	Cartofi deshidratați sub formă de făină, griș, fulgi, granule și pelete
4	10391725	Piure și pastă de tomate concentrate
5	105122	Lapte praf integral
6	105121	Lapte praf degresat
7	105153	Cazeină

	Codul Prodcom	Descriere
8	105154	Lactoză și sirop de lactoză
9	10515530	Zer și zer modificat sub formă de praf, granule sau alte forme solide; concentrat sau nu sau cu adaos de zahăr sau îndulcitori
10	10891334	Drojdie de panificație
11	20302150	Emailuri și smălțuri vitrifiabile, engobe (barbotine) și preparate similare pentru smălțuirea sau acoperirea cu sticlă a produselor ceramice
12	20302170	Lichide de lustruire și preparate similare, frite de sticlă și alte tipuri de sticlă email sub formă de pulberi, granule sau paiete
13	25501134	Piese din fier forjate în matriță deschisă pentru arbori de transmisie, arbori cotiți, arbori cu came și manivele etc.

ANEXA II

Informații care trebuie incluse în formularul de cerere de ajutor în temeiul secțiunii 2.8 din prezenta comunicare**1. Informații cu privire la beneficiarul ajutorului:**

- denumirea, adresa sediului principal, principalul sector de activitate (cod NACE);
- declarație conform căreia nu este o întreprindere aflată în dificultate, conform definiției din Orientările privind salvarea și restructurarea;
- Pentru ajutoarele acordate în cadrul unei scheme în temeiul punctului 85: declarația și angajamentele conform cărora nu se va efectua o relocare enumerate la punctul 85 litera (k)

2. Informații despre investiția care urmează să beneficieze de ajutor:

- scurtă descriere a investiției;
- scurtă descriere a efectelor pozitive preconizate pentru zona în cauză (de exemplu, numărul de locuri de muncă create sau menținute, activitățile de C&D&I, formarea, crearea unui cluster și posibila contribuție a proiectului la tranziția verde și la tranziția digitală a economiei regionale);
- temeiul juridic aplicabil (național, UE sau ambele);
- începerea planificată a lucrărilor și finalizarea investiției;
- amplasarea investiției.
- Pentru ajutoarele prevăzute la punctul 86: informații privind investițiile asociate demarate în alte state membre în conformitate cu punctul 86 litera (a): amplasarea și valoarea investițiilor demarate. Furnizați informații cu privire la legăturile dintre investiția care urmează să fie sprijinită și investițiile demarate.

3. Informații despre finanțarea investiției:

- Costurile de investiții și alte costuri conexe.
- costurile eligibile totale;
- Cuantumul ajutorului necesar pentru realizarea investiției în zona în cauză.
- intensitatea ajutorului.
- Pentru ajutoarele prevăzute la punctul 86: o analiză a deficitului de finanțare, inclusiv calculul planului de afaceri și al valorii actualizate nete pentru scenariile factice și contrafactuale, cu estimarea costurilor de investiții, a costurilor de exploatare, a veniturilor și a valorii finale în ambele scenarii (în format Excel), cu dovezi justificative.

4. Informații despre motivul pentru care ajutorul este necesar și impactul scontat:

- scurtă explicație a motivului pentru care ajutorul este necesar și a impactului acestui ajutor asupra deciziei de realizare a investiției sau a deciziei privind alegerea amplasamentului. Aceasta trebuie să includă o explicație a deciziei privind investiția alternativă sau amplasamentul alternativ, în cazul în care ajutorul nu este acordat;
- În cazul ajutoarelor prevăzute la punctul 86, beneficiarul trebuie să furnizeze:
 - dovezi solide ale subvențiilor pe care le-ar primi în mod credibil într-o jurisdicție din afara SEE pentru un proiect similar inclus în scenariul contrafactual;
 - dovada că, în absența ajutorului, investiția planificată nu ar avea loc în SEE;
 - dovada că ajutorul nu creează efecte de contrabalansare a coeziunii în sensul punctului 86 litera (d).